

Sayı : 12 .

Sene : 1981 - 1982

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TARİH ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ

*Prof. Tayyib Gökbilgin
Hatıra Sayısı*

EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATBAASI
İSTANBUL — 1982

SULTAN II. MAHMUD DEVRİ YEDEK ORDUSU

REDİF-İ ASÂKİR-İ MANSÛRE

Mübahat S. Kütükoğlu

Teşkilâtın kuruluşu

Yeniçeri Teşkilâtının yerini alan Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye, daha lâyıkıyla yetiştirilemeden, önce Rus (1828-29), sonra Mısır Vâlisi Mehmed Ali Paşa'nın ordularına karşı (1831-33) savaşmak mecburiyetinde kalmış; fakat her ikisinde de başarılı olmamıştı. Muvazzaf askerin miktarı muharebe için kâfi olmadığından kazalardan genç-yaşlı aranmaksızın gelişi güzel asker toplanıyor; bunlardan yaşlı olanlar hiç işe yaramıyor, gençlerin çoğu ise silâh tutmasını dahi bilmiyorlardı¹. Memleketin muhafaza ve müdafası için gerekli sayıda askerin tamamının kışla ve karargâhlarda devamlı olarak kalmaları ise, Devlete mâlî bakımdan büyük külfet yüklemesi bir tarafa, memleket dahilinde yapılan ziraatin de tatili demek olacağından, imkânsızdı². Bütün bu hususlar göz önüne alınarak, hem istendiğinde tâlimli askeri el altında bulunduracak, hem de ziraatla uğraşanların işlerini aksatmayacak bir sistem kurulması yoluna gidildi³.

Redîf-i Asâkir-i Mansûre adı verilmesi uygun görülen bu askerin tertib tarzı Sultan II. Mahmud tarafından Serasker Husrev

1 Ahmed Cevad Paşa, *Tarih-i Askerî-i Osmânî* (TAO), II, Üniversite Ktb., TY nr. 4178, s. 79.

2 *Aynı yer.*

3 Ahmed Lütüfi, *Tarih*, IV, İstanbul ts., s. 144.

Paşa'ya⁴ havale edildi. Ancak, halkın, henüz Mansûre ve Hassa teşkilâtına dahi tam intibak etmemiş olduğu göz önüne alınarak, bir alıştırma devresi geçirilmeden teşkilâtın kurulması uygun bulunmadığından, önce bu konuda *Takvîm-i Vekayi*'de bazı neşriyat yapıldı. Bu suretle halk, redif yazılmağa heveslendirildi. Ayrıca, Redif taburlarının başlarına mahallî hânedanlardan zâbitler getirileceği de ilân edildi⁵.

Diğer taraftan, o sırada Sultan Mahmud'un kızı Sâliha Sultan'ın Tophâne Müşiri Halil Rifat Paşa ile evlendirilmesi dolayısıyla yapılan düğün (15 Muharrem 1250/24 Mayıs 1834) vesilesiyle taşradâ bulunan vezirler, meşâyih ve ulemâ da davet edilerek⁶, konunun, yapılacak görüşmeler sonunda bir karara bağlanması husûsunda irade çıktı.

İlk toplantıdan sonra ayrı ayrı kaleme alınan lâyihalar, ikinci toplantıda okunup müzâkere edildi⁷; üçüncü defa Bâb-ı Fetvâ'da bir araya gelindiğinde ise kanunnâme okunup kabul olundu ve Padişah'ın iradesi alınarak⁸ 8 Temmuz 1834'de *Redif Nizamnâmesi* yürürlüğe girdi⁹. Evâhır-ı Rebi'ülevvel 1250 (28 Temmuz - 6 Ağustos 1834) tarihli hükümlerle de, Redif Teşkilâtı kurulacak yerlerin vali ve mutasarrıfları ile diğer ilgililerine durum bildirildi¹⁰.

Düğün vesilesiyle taşradaki sözü geçen kimselerin İstanbul'a daveti, dönüşlerinden önce ise hil'atler giydirilip nişanlar verilerek

4 Husrev Paşa, Seraskerlik makamında, Ağa Hüseyin Paşa'ya halef olmuş ve on sene müddetle (1827-1837) bu makamı işgal etmiş; Sultan Abdülmecid'in saltanatının ilk yılında kısa bir süre sadarete de getirilmişti (Tayyarzâde Ahmed Atâ, *Tarih-i Atâ*, II, İstanbul 1293, s. 118-127; Halil İnalçık, «Husrev Paşa» *İslâm Ansiklopedisi*, V/1, İstanbul 1950, s. 609-615).

5 TAO, II, 80.

6 Lütfi, *Tarih*, IV, 140-41, 156.

7 TAO, II, 80.

8 Lütfi, *Tarih*, IV, 160.

9 Stanford J. Shaw-Ezel Kural Shaw, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*, II, Newyork 1977, s. 43.

10 Bu hükümlerden Karaman Valisi ve Akşehir, Aksaray, Beyşehir sancakları Mutasarrıfı Ali Paşa, Konya Sancağı kazaları kadı ve nâibleri ile voyvoda, âyân, vücûh-ı memleket ve iş erlerine gönderileni Başbakanlık Arşivi (Bşb. Ar.), Cevdet tasnifi-Askerî (Cev-A), nr. 10825'de olup TAO, II, 80-85'de de bir sureti bulunmaktadır.

gönüllerinin alınmasında, dönüşlerinde, teşkilâtın kuruluşuna ön-ayak olmaları düşüncesi yatıyordu¹¹.

Redif Nizamnâmesi

Redif nizamnâmesine göre,

1. a) Sancaklardan, hâvî oldukları kazaların maden, has, vakıf, muaf olup olmadıklarına bakılmaksızın, zâbitleriyle birlikte 1400 kişiden ibâret birer tabur teşkil edilecek;

b) Bir tabur çıkaracak büyüklükte olmayanlar, civardakilerle birleşerek, bir tabur çıkarabilecekler;

c) Sahildeki kazalar halkı ise, Bahriye askeri olması uygun görüldüğünden, Redife kayd edilmeyecekti.

2. a) Taburlar, 23-32 yaş arasındaki isteklilerden meydana getirilecek;

b) Asâkir-i Mansûre'den emekliye ayrılarak memleketlerine dönmüş olup da hareket kabiliyetini kayb etmemiş bulunan gönüllüler de Redif içinde yer alabilecekti.

3. Redif askeri harb zamanında kullanılacağından, sulh zamanında münâvebe adı altında Mansûreye asker alınmayacaktı.

4. Redif askerinin zâbitleri, kazaların «hânedan ve kişizâdelelerinden» genç, güçlü-kuvvetli, asker zâbitliğine yakışacak kimselerden seçilecek; bunlar, valilerin tasvibi alınıp merkeze bildirilecek; tayinleri ancak iradesi çıktıktan sonra yapılacaktı¹².

5. Talimler, Nizâmiye askeri bulunan yerlerde, onlardan tayin edilerek, bulunmayan yerlerde ise İstanbul'dan ve Nizâmiye'de bu-

11 Ahmed Cevad Paşa, Çelebi Efendi'ye mücevher iftihar nişanının bunun için verildiğine; Asâkir-i Mansûre 20. alayına neferlikle girip bir sene içinde binbaşılığa kadar yükselen Samakov Nâzırı Husrev Bey'e de Redif teşkilâtında mahalli redif miralaylığı tevcihinin hanedanzâdeleri teşvik etmek için yapılmış olduğuna işaret etmektedir (TAO, II, 85).

12 Mütesellimlerin yazmakta oldukları hânedan ve kişizâdelere seçilen tabur zâbitlerinin tayinleri için ayrıca defterlerinin tutulup İstanbul'a gönderilmesi hakkında sâdir olan irade üzerine lâzım gelen yerlere ilmühaberler gönderilmiştir. Divân-ı Humâyûn'dan Mühimmat-ı Harbiye'ye ilmühaber gönderilmesi için 19 Şa'ban 1250 (21 Aralık 1834) tarihli ilmühaber: Bşb. Ar. Maliyeden Müdevver Defterler (MAD), nr. 8287, s. 9.

lunan hemşehrilerinden, hatta izinli olarak silya gitmiş memleketli neferlerden, izinleri müddetince istifade edilerek yaptırılacaktı.

6. Kazalardaki mahallî hânedan mensublarından tayin edilecek zâbitlerin de talime ihtiyaçları olduğundan, önce onlar, buralara gönderilen muallimlerden talim görecekler; sonra İstanbul'a gelerek büyük talime katılacaklar, ayrıca zaman zaman İstanbul'dan teşkilât bulunan yerlere miralay, kaymakam ve alay eminleri gönderilip buldukları yerlerde alay ve tabur talimleri yaptırılacak, bu suretle en iyi şekilde yetişmeleri sağlanacaktı.

7. Redif askerinin talimlerinin kolaylaştırılması için haftada birkaç gün, boş kaldıkları zamanlarda ise hergün kendi köylerinde, arada bir de büyükce nahiyeler ve kazalarda, gönderilecek muallimler tarafından, talim yaptırılacaktı.

8. Senede iki defa da büyük talime ihtiyaç gösteriliyordu. Bunun için ise, halkın ziraatla uğraşmadığı mayıs ve eylül aylarında vilâyet merkezinde toplatılıp 15-20 gün, talimlerinin lâyıkıyla yapıp yapılmadığı kontrol edilecekti.

9. Redif askerinin yoklamalarının yapılması, jurnallerinin tanzimi, Seraskerlikten verilecek talimatnâmeğe göre yapılacaktı.

10. Redif askerinin gerekli elbise, silâh, aylık ve tayinatları aynı Asâkir-i Mansûre gibi, Devlet tarafından temin edilecek; ilk yazıldıkları sırada nizâmî bir kat elbise verilecekti. Ancak temiz kalabilmesi için, neferler bu elbiseyi yalnız talim sırasında giyecekler, diğer günlerde kendi gündelik elbiseleriyle dolaşacaklardı. Maamafih, askerî kıyâfeti dâimî surette giymek isteyen olursa, kendi kıyâfetlerini buna uygun diktirmek şartıyla, müsâade edilecekti. Her hangi şekilde olursa olsun, Redif teşkilâtına mensub bulduklarını ifade eden fesi, devamlı surette giyeceklerdi. Zâbitler ise, halktan ayırd edilmek için, her zaman nizâmî elbise ile dolaşacaklardı.

11. Tayinleri sancak mutasarrıflarına bırakılan küçük ve büyük zâbitlerin nışanları, mahallerinden gelecek defterlere göre çıkacak irade ile, Darbhâne-i Âmire'de yaptırılıp gönderilecekti¹³.

13 Bu nışanlar, gelişi-güzel değil, özel bir vazifeli gönderilip, bildirilen askerinin gerçekten tertib edilip edilmediği, araştırıldıktan sonra yollanıyordu. Bşb. Ar. Hatt-ı Humâyûn Tasnifi (HH), nr. 18320'den naklen Musa Çadırcı, «Anadolu'da Redif Askerî Teşkilâtının Kuruluşu», *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 1970-1974, VIII-XII/14-23, Ankara 1975, s. 68 ve 73 (vesikanın fotokopisi).

12. Zâbitlerin kılıçları ile bütün tüfenk, palaska, çanta, matara ve tranpetler de Devletce temin edilecek; ancak neferlerin tüfenkleri zâbitleri tarafından saklanarak talimlerde verilecekti.

13. Yazılacak redif neferlerine ayda 5 kuruş, zâbitlere ise, uygun görülecek bir miktar maaş verilmek üzere altı ay içinde, yapılacak masrafların defteri İstanbul'a gönderilecek ve ödeme toptan yapılacaktı.

14. Masraflar konusunda önemli bir noktaya da dokunulmakta ve askeri kontrol etmek üzere zaman zaman kazaları dolaşacak sancak mutasarrıflarının masraflarını, masraf defterinde göstermeyip, kendi gelirlerinden karşılamaları, fakat, bunu telâfi etmek üzere at, katır vs. şeylerin temini için halka yük olmamaları gerektiği de hatırlatılmaktaydı.

Redif taburlarının teşkili

Redif teşkilâtının kurulmasına karar verildikten sonra nerelerde, kimler tarafından asker toplanacağı üzerinde durularak bir taslak hazırlandı. O tarihe kadar nüfus sayımları tamamlanmış olan yerlerin ne kadar redif askeri çıkarabileceği hesablandı ve bir tabur çıkarmaya müsâid olmayan yerler birleştirildi. Anadolu'da Erzurum, Van, Trabzon, Canik, Gümüşhane, Karahisar-ı Şarkî; Rumeli'de Yanya, Delvine, Avlonya, İskenderiye, Elbasan, Ohri sancaklarının henüz tahrirleri yapılmamış olduğundan redif toplanması sonraya bırakıldı. Sahilde bulunan Kocaeli halkı kereste işi ile uğraştığından burada da teşkilâtın kurulmasının geciktirilebileceği düşünüldü. Bolu, Viranşehir, Kastamonu gibi sahil kazaları bulunan sancakların sahil kısmının ve Gelibolu sancağının Bahriyeye bırakılması, diğer yerlerinden redif toplanması, Trabzon'da da ilerde aynı şeklin tatbiki; Anadolu'da Alâiye (Alanya) ve İçel ile Rumeli'de Kavala ve Priştine'nin Tophâne-i Âmire'ye tahsisi ve buralarda ne yolda hareket edileceğinin Damad Halil Paşa'nın vereceği lâ-yihanın neticesine bırakılması; Kars, Bağdad, Musul ve Şehrizer eyâletleri valilerine Redif nizamnâmesi gönderilerek buralarda tatbikinün mümkün olup olmadığının sorulması uygun görüldü. İlk elde redif yazılması kararlaştırılan sancaklarda asker yazılma işinin genellikle mütesellim, bazı yerlerde ise mutasarrıf veya valilere ha-

vale edilmesi kararlaştırıldı¹⁴. Teşkil edilecek taburlardan Kütahya, Hüdâvendigâr, Karasi-Eskişehir, Bolu, Viranşehir gibi bazılarında zâbitleri haric bir tabur, Karahisar-ı Sâhib, Ankara, Çankırı, Aydın, Saruhan gibi diğer bazılarında da zâbitleriyle beraber birer tabur teşkili uygun bulundu.

Redif taburlarından ilk tamamlananlar Ankara, Çankırı ve Karahisar-ı Sâhib taburları oldu; bunu diğerleri takip etti.

Defterlerinin İstanbul'a gelişine göre, taburların tertiblerinin tamamlanması şöyle idi¹⁵.

Anadolu'da

Rumeli'de

1250

Receb

Ankara
Çankırı
Karahisar-ı Sâhib

Şa'ban

İzmir-Suğla
Menteşe
Teke

Ramazan

Bolu
Kastamonu
Kocaeli
Konya
Kütahya

Selânik-Serez
Silistre

14 Bu taburların kimlere toplatılması düşünülüp, kimlere havâle edildiği hakkında bk. *Kânunnâme-i Redif* (KR), Süleymaniye Ktb., Husrev Paşa kitapları, nr. 813/4, 1b-6a; *TAO*, II, 87-88.

15 Bu listeye, receb ve şa'ban aylarına âid kayıtlar *MAD*, nr. 8292, vr. 17b; diğerleri *MAD*, nr. 8287 (çeşidli sahifeler)'deki maaş ödeme kayıtları esas alınmıştır.

Şevval

Çirmen

Zilk a' de

Aksaray-Beyşehir
Akşehir-Kırşehir
Aydın
Hamid
Kayseri
Saruhan
Viranşehir

Gümölcine-Ahi Çelebi-Sultanyeri
Niğbolu
Üsküb-Köstendil

Zilhicce

Karasi

Samakov-Dobnice-Radomir
Tırhala

1251

Muharrem

Amasya
Sivas

Safer

Bozok
Niğde

Priştine-Vilçitrin-Novabrda

Rebi'ülevvel

Hüdâvendigâr
Maraş

Cemâziyelâhır

Nevrekop

Şa'ban

Divriği

Manastır

Zilka'de

Çorum

1252

Muharrem

Arabgir

Harput

Siverek-Malatya

Ramazan

Prizrin

Şevval

Filibe-Pazarcık

Erzurum ve Bosna taburları ise hayli geç tamamlanmıştı. Esasen mâlî bakımdan buraların durumu diğer sancaklardaki taburlarinkinden farklı olup teşkilâtın masrafları eyâlet gelirinden karşılanmış ve bu sebeble Bâb-ı Seraskerî'den gönderilen aylık muhasebelere dahil edilmemişti¹⁶.

Bosna'da Redif Teşkilâtı kurulması için Evâhır-ı Şevval 1250 (19-28 Şubat 1835)¹⁷; Erzurum'da Redif Teşkilâtı kurulması için ise Evâsıt-ı Şevval 1251 (30 Ocak - 8 Şubat 1836)¹⁸'de emir verilmişti.

16 *MAD*, nr. 8287, s. 155.

17 *KR*, vr. 26b-27a.

18 Erzurum'da ilk kurulma emri, bir tabur olacaktı. *KR*, vr. 27a.

Ancak her iki yerde de teşkilât, yeni sisteme geçildikten sonra, Erzurum'da 1252 sonunda¹⁹, Bosna'da ise Rebi'ülâhır 1253'de²⁰ tamamlanabilmişti.

Maamafih, Redif Teşkilâtı kurulan her yerde bir tam tabur teşkil etmek mümkün olamamıştı. Anadolu'da Çorum ve Maraş, Rumeli'de ise Nevrekop, Priştine-Vilçitrın-Novabrda, Samakov-Dobni-ce-Radomir ve Tırhala bu cümledendi²¹. Eklerdeki tabloların tetkikinden de anlaşılacağı gibi, birçok taburlar da daima 1426 sayısını bulamıyorlardı.

Dörder bölükten meydana gelen redif taburlarında başlangıçta 1308 nefer bulunması gerekmekte ve her bölüğün ilk üç onbaşısına 28, diğer dokuz onbaşısına ise 27'şer nefer isabet etmekteydi²². Fakat Şevval 1250 (Şubat 1835)'de alınan bir kararla²³ 108 kişi tutan topçular, 1426 sayısına dahil edildiğinden nefer sayısı 1200'e indirildi ve her onbaşuya da 25 nefer verildi²⁴.

19 Cemaziyelevvel 1252 (14 Ağustos - 12 Eylül 1836) tarihli yazıda, Erzurum taburunun henüz tamamlanıp defterinin gönderilmemiş olduğuna işaret edilmekte (*MAD*, nr. 8287, s. 155); Erzurum Müşiri Es'ad Paşa'nın 14 Muharrem 1253 (20 Nisan 1837) tarihli tahriratında ise, 860'şar kişilik olmak üzere Erzurum'dan 6, Van'dan bir tabur ki, toplam 7 taburun kurulduğu bildirilmektedir (HH, nr. 18692-B).

20 *Takvîm-i Vekayi* (TV), sayı 150, 9 Rebi'ülâhır 1253; sayı 153, 28 Cemaziyelevvel 1253.

21 Nitekim, bazı kazalardan tam tabur teşkilinin imkânsız olduğu görülünce miktar azaltılmıştır. *MAD*, nr. 8287'de böyle azaltmaları gösteren hükümler bulunmaktadır. Meselâ, Priştine, Novabrda, Vilçitrın kazalarından toplanacak askerin Evâsıt-ı Receb 1250 (13-22 Kasım 1834) tarihli bir hükümle yarımşar tabura (s. 7); Selânik'de ise Evâhır-ı Receb 1250 (23 Kasım - 2 Aralık 1834) tarihli bir hükümle üç bölüğe indirildiği (aynı yer) görülmektedir. Nereden ne miktarda asker toplandığı eklerdeki, mevcut ve maaş tablolarında tam olarak görülebilir.

22 *KR*, vr. 7a.

23 4 Şevval 1250 (3 Şubat 1835) tarihli ilmühaber: *MAD*, nr. 8287, s. 10-11.

24 *KR*, vr. 6b.

1426 kişiden mürekkeb tabur mevcudu şöyle tesbit edilmişti :

	İlk şekil	Değişiklikten sonra
Piyade		
Binbaşı	1	1
Sağ kolağası	1	1
Sol kolağası	1	1
Kâtib	1	1
Yüzbaşı	4	4
Mülâzım-ı evvel	4	4
Mülâzım-ı sâni	12	12
Başçavuş	4	4
Çavuşlar	24	24
Bölük emîni	4	4
Onbaşı	48	48
Neferler	1308	1200
Tranpet onbaşı	1	1
Düdük neferleri	4	4
Tranpet neferleri	8	8
Tüfenkci ustası	1	1
Toplam	1426	1318
Topcu		
Çavuş		4
Onbaşı		4
Neferler		100
Toplam		108
Piyade + topçu		1426

Bolu ve Kocaeli'de kurulmuş olan Hassa Redifi taburlarının terekküb tarzı ise Mansûre redifinden farklı olup gerek topcular, gerekse muzika takımı 1426 sayısının dışında tutulmuştu. Ayrıca diğer redif taburlarındaki topcu neferlerinin başında sadece çavuş ve onbaşılar bulunduğu halde, bunlarda yüzbaşı ve mülâzımlarla başçavuşa da yer verildiği gibi çavuş ve onbaşı sayısı da arttırılmaktaydı.

Muharrem 1252 (18 Nisan - 17 Mayıs 1836)'de Bolu, Muharrem 1253 (7 Nisan - 6 Mayıs 1837)'de ise Kocaeli Redif taburlarının terakküb tarzı şöyle idi :

	Bolu ²⁵	Kocaeli ²⁶
Piyade		
Binbaşı	1	1
Sağ kolağası	1	1
Sol kolağası	1	1
Kâtib	1	1
Yüzbaşı	4	4
Mülâzım	16	16
Başçavuş	4	4
Çavuş	24	24
Bölük emini	4	4
Onbaşı	48	48
Nefer	1308	1306
Tüfenk tamircisi	1	—
Topcu		
Yüzbaşı	2	2
Mülâzım	3	3
Başçavuş	1	1
Çavuş	9	9
Bölük imamı	2	1
Onbaşı	8	8
Nefer	83	87
Muzika Takımı		
Yüzbaşı	—	1
Çavuş	—	1
Onbaşı	—	1
Nefer	—	18
Tranpet çavuşu	1	—
Tranpet onbaşı	4	2
Tranpet neferi	48	35
	<hr/>	<hr/>
	1574	1579

25 MAD, nr. 8287, s. 104.

26 Aynı defter, s. 148.

Piyade rediflerinin, buldukları yerlerde talimleri prensibi kabul edildiği halde, topcuların, toplandıkları yerlerde talim yapmalarının güçlüğü göz önüne alınarak kale topcuları gibi, takım takım İstanbul'a getirilerek Tophâne'de talim ettirilmeleri kararlaştırıldı²⁷.

Redif jurnalleri

Toplanan redif askeri mevcudunun daima kontrol altında bulundurulması ve maaşların tam olarak ödenebilmesi için de -nizam-nâmede işaret edilen- jurnaller tutulması usulü getirildi. Buna göre,

1. Redif taburları buldukları sancağın adıyla anılacaklar, ayrıca, redif taburlarının kaçınıcı olduğu defterin üzerine yazılacaktı.

2. Binbaşından nefere kadar herkesin, bölük bölük, takım takım ismi, lâkâbı, eşkâli, yaşı, memleketi, kayıt tarihi, baba adı deftere işlenecekti.

3. Bu mufassal defterin bir sureti binbaşıda duracak, diğer suretleri mütesellim ve valiye; binbaşı, mütesellim ve kâtibin imza ve mühürleriyle valinin mührünü hâvî sureti ise Bâb-ı Seraskerî'ye gönderilecek; müsveddeyi tabur kâtibi saklayacaktı.

4. Çavuşların tutacağı bölük mufassal defterleri ise yüzbaşılarda duracaktı.

5. Seraskerliğe gönderilen defterler, burada muhafaza edilmek üzere Padişah'ın hatt-ı humâyûnu alınacak ve ileride, ayrılan veya yeni gelenlere şerh verilmek üzere yanda yer bırakılarak temize çekilecekti.

6. Taburlardaki değişiklikler, her ay binbaşı ve mütesellim mühürleri ve valinin sah ve şukkası ile Seraskerliğe; burada da umûmî bir cedvele yazılıp Padişah'a sunulacaktı.

7. Hükûmet merkezindeki bu jurnaller, Redif taburları, sadece iki defa büyük talim için toplanıp âdî yoklamacılarca yoklanmaları

27 Karaman Valisi ve Akşehir, Aksaray, Beyşehir, Niğde sancakları Mutasarrıfı Elhac Ali Paşa, Konya Sancağı kadıları, nâibler, voyvodalar, âyân, vüçûh-ı memleket ve iş erlerine (suretleri, redif askeri bulunan diğer yerlere) Evâil-i Rebi'ülevvel 1251 (27 Haziran - 6 Temmuz 1835) tarihli hüküm: KR, vr. 44a-45a.

dışında, sancak merkezinde toplattırılarak yapılan fevkalâde yoklamalarda kullanılacaktı.

8. Bu fevkalâde yoklamalarda, askerin kıyâfet, silâh, techizat, talim gibi durumları kontrol edilip, zâbitleri önünde jurnale kaydedilecek; binbaşı jurnaline de geçecek bu kayıtlar, sıhhatinde şübhe kalmayacak şekilde imzalanıp mühürlenecekti²⁸.

Redif Teşkilâtında yeni düzenleme

1252 (1836)'de Redif Teşkilâtında bazı yenilikler yapıldı. Serasker Husrev Paşa, daha önce Prusya Landwehr (Redif) Teşkilâtı ile ilgilenmiş, hatta bu konuda kitablara da tercüme ettirmişti²⁹.

1835'de Prusya ordusu subaylarından olup, seyahat maksadıyla Türkiye'ye gelen Yüzbaşı Helmuth von Moltke ile yaptığı görüşmeden sonra teşkilâtın geliştirilmesi husûsunda, ondan istifade etmek istedi; Prusya'dan alınan müsâade ile Moltke, dört sene Türkiye'de kaldı³⁰ ve bu arada Prusya Redif Teşkilâtının Türkiye şartlarına tatbikine dair bir lâyiha kaleme aldı³¹. Husrev Paşa, bir harb vu-

28 KR, vr. 38b-41a.

29 H. von Moltke, 15 Aralık 1835 tarihli mektubunda, Husrev Paşa'nın «Piyâde Seferî Hizmeti» hakkında Fransızcadan tercüme edilmiş, içinde resimler de bulunan bir nizamnâme ile yine Fransızcadan tercüme edilmiş «Prusya Redif Teşkilâtı»yla ilgili bir nizamnâme gösterdiğini, iyi tanıdığı Prusya Redif Teşkilâtını, Türk ordusuna tatbik etmeğe çalıştığını söylediğini yazmaktadır: *Briefe über Zustände und Begebenheiten in der Türkei aus den Jahren 1835 bis 1839* (Gustaw Hirschfeld neşri), Berlin 1917, s. 465. (Bu yazıda kullanılan Almanca eserlerdeki pasajları tercüme etmek nezaketinde bulunan Doç. Dr. Kemal Beydilli'ye teşekkür ederim).

30 Husrev Paşa, Moltke ile yaptığı 15 Kasım'daki görüşmesinde Prusya Landwehr Teşkilâtı hakkında sorular sormuş, birkaç gün sonra da Prusya elçisi aracılığı ile Moltke'nin yolculuğunu geciktirmesini istemiş; bu yüzden arkadaşı Baron Bergh'le birlikte üç hafta kadar İstanbul'da kaldıktan sonra Atina-Napoli üzerinden memleketine dönmek niyetinde olan Prusya subayı, arkadaşından ayrılarak İstanbul'da kalmış (H. von Moltke, *Türkiye Mektupları*, Çev. Hayrullah Örs, İstanbul 1969, s. 28-31); daha sonra askerî öğretmen olarak faydalanılmak üzere Prusya'dan izin alınarak Türk ordusunun düzenlenmesinde hizmetlerinden istifade edilmişti (*Aynı eser*, s. 8).

31 G. Rosen, *Geschichte der Türkei vom Siege der Reform im Jahre 1826 bis zum Pariser Traktat vom Jahre 1856*, I, Leipzig 1866, s. 226. Moltke, 9 Şu-

ku'unda, redif askerinin nasıl bir araya toplanabileceği hakkında tavsiyede bulunması ve taburların yerlerinin bir harita üzerinde gösterilmesini de Moltke'den istemişti³².

1836'da ilk yapılan yenilik, redif talimlerinde *münâvebe* usûlünün getirilmesi oldu. Buna göre, taburların, ilk ve sonbaharda sancak merkezinde yaptıkları talimler, sonbaharın Anadolu'da harman ve ekim zamanına rastlaması dolayısıyla senede bir defaya indirildi ve bunun seçimi de, ilkbahar ve yaz aylarına getirilmek üzere vali ve mutasarrıflara bırakıldı. Fakat dörder bölükten meydana gelen taburların her bölüğünün, sırayla sancak merkezinde üçer aylık talimler yapmaları kararlaştırıldı. İkinci bölük gelmeden birinci, merkezi terk edemeyecekti. Bu suretle sancak merkezlerinde devamlı asker bulunmuş olacaktı. Ancak, askerinin bütün sene sancak merkezinde kalması, bunların yatıp kalkacağı binalara ihtiyaç duyurdu ve şehirlerde birer bölüğün barınabileceği büyüklükte kışlalar inşası yoluna gidildi³³.

bat 1836'da annesine yazdığı mektubda, bir süredir, Fransızca olarak kaleme aldıklarını Türkçeye tercüme eden Serasker'in baş tercümanının evinde bulunduğunu kayd etmektedir (*Gesammelte Schriften und Denkwürdigkeiten des General Feldmarschalls Grafen Helmuth von Moltke. IV : Briefe des General Feldmarschalls Grafen H. von Moltke an seine Mutter und an seine Brüder Adolf und Ludwig*, Berlin 1891, s. 89).

Naci Çakın - Nafiz Orhon, *Türk Silâhlı Kuvvetleri Tarihi*, III/5 (1793-1903), Ankara 1978, s. 195'de, Redif Teşkilâtının «Moltke'nin Osmanlı ordusunda görevli bulunduğu sırada 1834'de» kurulduğu kayıtlı ise de, Moltke'nin Türkiye'ye gelişi 1835'dedir ve görüldüğü gibi Moltke'nin tesiri yeni düzenleme için söz konusudur.

32 Moltke'nin, 1 Ocak 1836 tarihli mektubu : *Briefe über Zustände*, s. 467. 9 Şubat'ta tercüme işinin birkaç gündür devam ettiği ifade olunduğuna göre, lâyiha bir ay zarfında hazırlanmış demektir.

Topkapı Sarayı Arşivi'nde tarihsiz ve kimin tarafından yazıldığı belli olmayan bir lâyihada, redif askerinin miktarı, ne şekilde toplanacakları, talimleri, ve bir harb vuku'unda taburların ne kadar zamanda seferber hale gelecekleri ifade olunmaktadır (E. 3101/2; bunun bir sureti de Husrev Paşa Ktb. nr. 813/4'deki Redif Kanunnâmesi içinde (vr. 56b-71b) bulunmaktadır. Ayrıca, bu ikincinin sonuna, İstanbul'dan itibâren Rumeli ve Anadolu'nun sağ, orta ve sol kollarının birbirine ve İstanbul'a uzaklıklarını saat olarak gösteren listeler eklenmiştir).

33 25 Rebi'ülâhır 1252 tarih ve 133 sayılı TV ve ondan naklen Musa Çadırıcı, *aynı makale*, s. 69.

Redif taburları içindeki askerden seçilecek topcuların talimleri için ise İstanbul'dan her sancak merkezine talim yaptıracak iki elemanın gönderilmesi kararlaştırıldı³⁴.

Diğer taraftan, Redif Teşkilâtı Asâkir-i Mansûre taburlarına uyduruldu. Zâbitleriyle birlikte 1426 kişiden mürekkebe olan taburlar, 860'a indirildi ve her sancakta bir tabur yerine üç tabur, yani 2560 kişilik redif askeri bulundurulması kabul edildi. Aradaki fark ise yeni asker yazılmasını gerektirdiğinden³⁵ Redif taburları bulunan sancakların nüfus defterlerine baş vurularak, işe yarayacakların *Cerîde Odası*'nce tesbitinden sonra yeni asker yazılması prensibi benimsendi³⁶.

Bu tarihte bahis konusu olan bir diğer mesele de, Redif taburlarının askerî ve mâlî idarelerinin bir elde toplanması idi. Redif taburlarının mâlî işlerinin muhassıl veya mültezimlerle idaresi, çeşidli bakımlardan uygun bulunmamış ve Redif taburlarının bulunduğu sancaklar, grup grup toplanarak birer müşîrin idaresine verilmişti. Sancak ve kazaların mütesellimlik ve voyvadalıkları bunlar tarafından emânet veya iltizam yoluyla eski gelirleri üzerinden uygun şahıslara, sarraf taahhüdüne bağlanmak suretiyle verilecekti. Bu durumda mültezim kârları da müşîrlere âid olacak, senelik zarûrî masraflarla maaşlar çıktıktan sonra geri kalan kısım Redif masraflarının karşılanması için Mansûre Hazînesi'ne îrad kayd edilecekti³⁷.

Yeni Redif Teşkilâtı Anadolu'da beş müşîrliğin emrinde toplanıyordu³⁸.

34 *TV*, aynı sayı.

35 Lütü, *Tarih*, V, 169.

36 *Aynı eser*, V, 170.

37 *Kezâ*, V, 166-167.

38 *Kezâ*, V, 167-168. Yeni teşkilâtın başına getirilecekler 19 Cemazıyelevvel 1252 (1 Eylül 1836)'de Bâbîâlî'ye dâvet edilerek hil'atleri giydirildi (*TV*, sayı 135, *Gurre-i Cemâziyelâhır* 1252); *Evâhır-ı Cemâziyelâhır* (2-11 Ekim) tarihiyle de bu hususla alâkalı olarak *Divân-ı Humâyûn*'dan ilgililere hükümler gönderildi (Karaman Valisi ve Akşehir, Aksaray vs. Mutasarrıfı Elhac Ali Paşa'ya gönderilen hüküm sureti: *MAD*, nr. 8293, vr. 23b-24b).

1. Hüdâvendigâr Müşirliği: Müşir Ahmed Fevzi Paşa

- a) Nefs-i Hüdâvendigâr
 - Kocaeli
 - Bolu
 - Karasi
 - Eskişehir sancakları

b) Müşir Ahmed Fevzi Paşa maiyyetinde olmak üzere Redif-i Hassa-i Hüdâvendigâr Ferikliği unvanıyla Hâfız Paşa

- Kütahya
- Karahisâr-i Sâhib sancakları

2. Konya Müşirliği: Karaman Valisi Hacı Ali Paşa

- a) Nefs-i Konya
 - Akşehir
 - Beyşehir
 - İçel
 - Niğde
 - Aksaray

b) Redif-i Konya Ferikliği itibâriyle Antalya Muhâfızı Hacı Osman Paşa

- Teke
- Hamid
- Hass-ı Türkemiş

3. Ankara Müşirliği: İzzet Paşa

- a) Ankara
 - Çankırı
 - Kastamonu
 - Viranşehir
 - Çorum sancakları

b) Ma'den-i Humâyûn ve bakır nakli hizmetlerine memuriyetleri dolayısıyla Darbhâne-i Âmire Defterdârı mârifetiyle, ve Ankara Ferikliği itibâriyle münâsib birine verilmek üzere

Kayseri
Bozok
Kırşehir sancakları

4. Aydın Müşirliği: Aydın Muhassılı Ya'kub Paşa

Nefs-i Aydın
Saruhan
Suğla
Menteşe sancakları

5. Erzurum Müşirliği: Erzurum Valisi Es'ad Paşa

a) Erzurum

Van
Muş

b) Erzurum Ferikliği: Çıldır Beğlerbeğisi Ahmed Paşa

Kars
Çıldır

Rumeli'de ise örnek olmak üzere Çirmen Mutasarrıfı Mustafa Nuri Paşa idaresinde olmak üzere Edirne Müşirliği kurularak

a) Silistre Eyâleti'nde Balkan'ın öbür tarafındaki

Yanbolu
Nevâhi-i Yanbolu
Kızanlık
Çırpan
Zağra-i Atik
Zağra-i Cedîd
Filibe
Pazarcık kazaları

b) Anadolu'da topçu askeri alınması için Alâiye Sancağı'nın Damad Paşa'da kalması gibi Rumeli'de de asker toplanması için Seraskerin uhdesinde kalmak üzere yalnız Redif askerinin idaresi Mustafa Nuri Paşa'ya verilen yerler:

Gümülcine
Ahi Çelebi
Sultanyeri kazaları

Buralardan toplanan redif askerinin miktarı ise Mansûre tertibince altı tabur olacaktı³⁹.

Yeni düzenlemeyle o zamana kadar yalnız Bolu ve Kocaeli sancaklarına mahsus olan Hassa Redifi taburlarının da sayısı arttırıldı. Adı geçen sancaklardan başka Hüdâvendigâr, Karahisâr-ı Sâhib, Karasi-Eskişehir ve Kütahya sancakları taburları Hassa Ordusu'nun redifi kabul edildi. Ayrıca, yarım taburluk Bilecik, Şa'ban 1253'den itibaren Karasi taburlarına bağlandı⁴⁰.

Anadolu'daki sancakların ekserisi 1253 muharreminde yeni sisteme göre teşkilâtlarını tamamlamış olmakla beraber Amasya, Arabgir, Divriği, Harput, Maraş, Siverek 1253 yılı sonlarında henüz 1426 kişiden mürekkep eski tabur sistemini değiştirmemişlerdi. Sivas taburu ise bu yıl içinde bir yeni taburu dahi tamamlayamadı. 1253'ün ilk on ayında 480 (rebi'ülâhırda) sayısının üstüne çıkamadı⁴¹. Korumayı Humâyûn'a bağlı nahiyelerden toplanan redif askeri ise Cemaziyelâhır 1253'de bir tabura ulaşmıştı⁴².

1254 ortalarında Urfa ve Diyarbekir'de de Redif Teşkilâtı kuruldu, hatta Urfa'dan iki tabur ile Diyarbekir fazlası birleştirilerek bir alay teşkil edildi. Maraş taburu da alaya tamamlandı⁴³.

Rumeli'ye gelince: Edirne Redif Taburları adı altında iki alay (=6 tabur) olarak teşkilâtlandırılan eski Çirmen ve Gümülcine taburlarının tanzîmi Safer 1253'de mümkün oldu⁴⁴.

Niğbolu taburunun, üç taburluk bir alay halinde teşkilâtlanması daha önce kararlaştırılıp yeni tayinler yapıldıysa da⁴⁵, taburların tamamlanması Şa'ban ayını buldu⁴⁶.

39 Lütfi, *Tarih*, V, 168-169.

40 Eklere bk.

41 Başbakanlık Arşivindeki Maliye defterleri içinde bulabildiğimiz, maaş durumlarını gösteren kayıtlar -ki 8287 nr. lı defterde toplu haldedir- Hassa Redifi için 1253 sonuna kadar geldiği halde Mansûre Redifi taburlarının ki şevvalde kesilmektedir (bk. Tablo IV).

42 TV, sayı 159, 21 Şevval 1253. Bk. Tablo IV.

43 TV, sayı 172, 2 Şa'ban 1254.

44 MAD, nr. 8287'deki kayıtlarda bu alaylar *Edirne Alayları* olarak kaydedildiğinden, bu şekil esas alınmıştır. TV, sayı 150, 9 Rebi'ülâhır 1253'de ise *Gümülcine Alayları* şeklinde geçmektedir.

45 TV, sayı 153, 28 Cemaziyevvel 1253.

46 Taburların yeni tertib üzere maaşa hak kazanmaları Ramazan 1253 (Ekim 1837)'den itibaren. Bk. Tablo IV.

Üsküb ve Köstendil taburlarının yeni sisteme göre ayarlanmasına ise Üsküb Nâzırı, Asâkir-i Mansûre feriklerinden Hıfzı Paşa'nın istidası üzerine başlanarak⁴⁷ 1253 yılı sonlarına doğru tamamlandı. Üç tabur piyade, bir bölük topçudan mürekkep alay, Şevval ayında tamamlanıp Zilka'deden îtibâren maaşa hak kazandılar⁴⁸.

1253 başlarında Silistre ve Ruscuk Muhafızı Mirza Sa'id Paşa, Silistre Müşîri ve Varna Muhafızı tayin edilerek, Silistre taburunu bir alaya çıkarması bildirildi⁴⁹. Aynı yılın sonlarına doğru yeni alayın tayinleri yapıldıysa da⁵⁰ defterinin gelip maaşa hak kazanmaları 1254 yılını buldu⁵¹.

Selânik Sancağı ile Serez vs. kazalar, bir taburu bulmayan Tırhala ile birleştirilerek 1254 ortalarında tam bir alay teşkil edilebildi⁵².

Bir türlü tertibi tamamlanmadığı için yarım taburdan bir bölüğe indirilen⁵³, fakat, onu da fîlen çıkartamayan Prizrin redifi ise, yeni alınan bir kararla Şevval 1252 (Ocak 1837)'den îtibâren yarım tabur (=711 kişi) halinde teşkilâtlandı⁵⁴.

1254'de Kıbrıs'da da bir redif taburu teşkili için Ada Muhassılı Osman Sabri Paşa vazifelendirildi⁵⁵.

Süvârî Redifi Teşkilâtı

Muvazzaf olsun, redif olsun piyâde askerinin 1/5'i kadar süvârîye ihtiyac olduğu⁵⁶ göz önüne alınarak 1252 (1836)'de Redif Sü-

47 TV, sayı 150, 9 Rebi'ülâhır 1253.

48 5 Muharrem 1254; MAD, nr. 8293, vr. 30a; TV, sayı 161, 1 Zilhicce 1253.

49 Evâsıt-ı Rebi'ülevvel 1253 (15-24 Haziran 1837 : MAD, nr. 8293, vr.28a.

50 TV, sayı 160, 2 Zilka'de 1253.

51 Silistre Valisi'ne gönderilen hüküm sûreti üzerindeki 26 Rebi'ülâhır 1254 (19 Temmuz 1838) tarihli şerh: MAD, nr. 8293, vr. 28a.

52 Evâsıt-ı Şa'ban 1254 (30 Ekim - 8 Kasım 1838): MAD, nr. 8293, vr. 31b.

53 Dîvân-ı Humâyûn'dan Selh-i Rebi'ülevvel 1252 (15 Temmuz 1836) tarihli ilmühaber: MAD, nr. 8287, s. 152.

54 TV, sayı 143, 13 Zilka'de 1252. Ayrıca bk. Tablo III.

55 MAD, nr. 8293, vr. 30b.

56 RK, vr. 60b.

vârî alaylarının teşkiline girişildi. At ve eyerleri kendilerinden olmak üzere 1252 ortalarında (1836 sonları) Ankara ve Çankırı kazalarında, redif süvârî askeri yazılması husûsunda yapılan mürâcaat kabul edildi⁵⁷. Zilka'de 1253 (Ocak 1838)'de Kastamonu, Viranşehir ve Çorum'dan da birer bölük eklenmesi⁵⁸, Safer 1254 (Mayıs 1838)'de ise bu beş bölüğün altı bölüklük bir alaya tamamlanması için Dîvân-ı Humâyûn'dan emir çıktı⁵⁹.

1253 başında Erzurum⁶⁰, Kayseri⁶¹ ve Bosna'da⁶² da redif süvârî alayları teşkiline başlandı.

Yeni kurulan Süvârî Redifi Nizamnâmesine göre⁶³ :

1. 146'sar kişilik 6 bölükten ibaret Süvârî Redifi alaylarının mevcudu 890 kişi olacak; her bölükte,

- 1 yüzbaşı
- 1 yüzbaşı vekili
- 1 mülâzım-ı evvel
- 1 mülâzım-ı sâni
- 1 mülâzım-ı evvel vekili
- 1 mülâzım-ı sâni vekili
- 4 çavuş
- 4 çavuş vekili

57 Başmuhasebeden 9 Şa'ban 1252 (19 Kasım 1836) tarihli ilmühaber : *MAD*, nr. 8293, vr. 209b.

58 Talimleri için Hassa süvâriyelerinden birer yüzbaşı gönderilecek olan bu beş bölüğün masrafları, adı geçen kazalardan toplanan 2000 kese akçeden karşılanacaktı (Dîvân-ı Humâyûn'dan 29 Zilka'de 1253/24 Ocak 1838 tarihli ilmühaber : *MAD*, nr. 8293, vr. 210a).

59 Dîvân-ı Humâyûn'dan Evâhır-ı Safer 1254 (15-24 Mayıs 1838) tarihli ilmühaber: *Aynı yer*.

60 Erzurum Müşiri Es'ad Paşa'nın 14 Muharrem 1253 (20 Nisan 1837) tarihli tahrirâtı: *HH*, nr. 18692-B.

61 *MAD*, nr. 8293, vr. 210a.

62 Bosna'da tanzim olunan dört süvârî redifi alaylarına mirliva ve ferikler tayini hakkında: *TV*, sayı 153, 28 Cemazıyelevvel 1253.

63 Mülhakatıyla Redif-i Mansûre-i Eyalet-i Ankara Müşiri İzzet Mehmed Paşa ve Ankara ve Kengiri (Çankırı) ve Kastamonu ve Viranşehir ve Çorum Sancaklarında vakı' kazaların kuzat ve nüvvâbına ve voyvodagân ve âyân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine Evâhır-ı Zilka'de 1253 (17-26 Mart 1838) tarihli hüküm: *Cev-A*, nr. 15667.

8 onbaşı

8 onbaşı vekili bulunacak; onbaşılara, herbirine 14 neferden 112 nefer düşecek; ayrıca, her bölükte

1 saka

1 nalband

2 borazancı olacaktı.

Bir alayda bu tarzda tereküb eden 6 bölükten başka

1 miralay

1 kaymakam

2 binbaşı (3 bölüğe 1 binbaşı)

1 sağ kolağası

1 sol kolağası

2 kâtib

1 sancakdar

3 imam (2 bölüğe 1 imam)

1 borazan çavuşu

1 borazan onbaşısı bulunacaktı.

2. a) Süvârî redifi maaşları da aynı piyâde redifi gibi Asâkir-i Mansûre Süvârisi maaşlarının 1/4'i olarak mahallinde sahiblerine ödenecek, fazlalık olursa merkeze iâde edilecekti.

b) Süvârî alaylarına Asâkir-i Mansûre'den tayin olunacak zâbit ve muallimler maaş ve tayinatlarını, rütbelerine göre ve Asâkir-i Mansûre Nizamnâmesi gereğince tamamen,

c) Mahallî hânedan ve kişizâdelerden seçilen zâbitler ise, buldukları yerlerde çift-çubuk sahibi olduklarından, maaşlarını Redif nizâmına göre 1/4 olarak alacaklardı.

3. Süvârî rediflerine de münâvebe usûlü tatbik edilecekti.

a) Bir bölük 4 takım⁶⁴ kabul edilerek baharda her takım bir ay müddetle ve sırayla sancak merkezinde talim yapacak;

b) Bu talim esnasında 1/4 yerine 1/2 maaş alacaklar;

64 Bir takımın zâbitleriyle beraber 31 kişi olması gerekirken, bölüğün 146 kişi olması dolayısıyla takımların sayısı artmaktaydı.

c) Ayrıca, yalnız münâvebe zamanlarına mahsus olmak üzere, her nefere 300 dirhem ekmek ve buldukları yerin râyicine göre 10-20 para katık-baha verilecek;

d) Hayvanları için de arpa, saman, nal, çivi, çul, belleme⁶⁵, gebre⁶⁶, kaşağı ve torba, Redif Hazinesi'nce temin edilecekti.

4. Sefer esnasında ise gerek maaş ve tayinat, gerek elbise, silâh, vs. bütün luzûmlu şeyler, tıpkı Asâkir-i Mansûre Süvârî alayları gibi, Devlet tarafından verilecekti.

5. Redif süvârîsi zabitlerinin nişanları da yine Mansûre süvârîsi gibi, Darbhâne-i Âmire, kılıçları Mühimmat-ı Harbiye'ce hazırlanacaktı.

6. Kıyâfetlerine gelince :

a) Zâbitler piyâde redifi gibi, halktan ayrılmak için, devamlı olarak üniforma giyecekler; bu da Mansûre süvârî zâbitlerinininki gibi kaytan harçlı çuka nîmten ve çuka zıhlı elîfîden ibaret olacaktı.

b) İmam ve kâtibler, zâbitlerden farklı olarak setre giyeceklerdi⁶⁷..

c) Neferlere ise, yine Mansûre süvârîsi gibi talim abası, kaytan harçlı entari, şayaktan elîfî verilecekti.

d) Ayrıca, bütün zâbit ve neferlere birer kılıç ve kayışı, tabanca ve kılıfı, palaska, matara, harbî⁶⁸ ve kayışı, çakmak⁶⁹; bir ala-

65 Belleme : Atın belini örtmek üzere eyerin altına konulan fanila.

66 Gebre : Çuldan at tımarı kesesi.

67 Muvazzaf Asâkir-i Mansûre'nin binbaşı ve üst rütbedekilerinin setre giymelerine karşılık diğer zabitlerin nîmten giydikleri; imam ve kâtiblere ise setre giyme hakkı verildiği hakkında bk. M.S. Kütükoğlu, «Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye Kıyâfeti ve Malzemesinin Temini Meselesi» *Doğumunun 100. yılında Atatürk'e Armağan*, İstanbul 1981, s. 538-539.

68 Harbî : Çakmaklı ve kapsüllü tüfenk ve tabancayı ağızdan doldurup fişengi bastırmak için kullanılan demir çubuk.

69 Çakmak : Çakmaklı tüfenklerde, taşa çarpıp kıvılcım çıkarmak ve barutun patlamasını sağlamak için kullanılan âlet.

yın dört bölüğüne süngü ile kayışı, iki bölüğüne ise filinta⁷⁰ ile kayışı dağıtılacaktı.

- e) Bu verilenlerden
fesler, her sene;
elbiseler, iki senede bir;
palaska vs. dört senede bir yenilenecekti.

f) Harb zamanı haric, verilen silâh, nişan, vs. levazımâtı kayb eden, ödemekle mükellef tutulacaktı.

Redif Hazinesi

Redif Teşkilâtının kuruluşundan sonra, Mansûre gibi bunun hesabları da Mukataat Hazinesince görüleceğinden, Mukataat Hazinesinin işi çoğalmış, bu yüzden Nezâret, Defterdarlığa çevrilerek Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye Hazinesi kurulmuş, *nâzir* ise *defterdar* adını almıştı⁷¹.

Redif Teşkilâtı, Mansûrenin devamı olmakla birlikte, gelir ve giderlerinin Mansûre hesaplarına karıştırılması uygun görülmemiş ve *Redîf-i Mansûre Zimmeti* kurulup sergi halifeleri ve veznedarbaşı ile maiyyetlerine kâtibler tayin edilmişti⁷².

Maaşların ise, başlangıçta prensip olarak, bütün taburların tamamlanmasından sonra verilmesi düşünülmüşse de, kayıd işinin her yerde süratle yapılmasının mümkün olamadığı görüldüğünden ve Ankara, Çankırı, Karahisar-ı Sâhib kazalarındaki taburların tamamlanmış ve mahallerinde ödemelerin yapılmış olduğu haberinin gelmesi dolayısıyla, bundan böyle kayıdları tamamlanan taburların, o ayın sonu, ertesi ayın başı itibâriyle, maaşlarının ödenmesi esası kabul edilmişti⁷³.

70 Filinta : Kısa namlulu, mekanizmalı süvârî tûfengi.

71 TV, sayı 87, 29 Rebi'ülevvel 1250.

72 Redif Zimmeti Başhalifeliğine, Mansûre Zimmeti Başrefiki gibi bu işte tecrübe kazanmış kimseler terfian tayin olunmuşlardır : 21 Rebi'ülâhır 1250 (27 Temmuz 1834) tarihli ilmühaber (*MAD*, nr. 8287, s. 4).

73 18 Reccb 1250 (20 Kasım 1834): *Aynı defter*, s. 7.

Zâbitleriyle birlikte 1426 kişilik bir taburun 8347,5 kuruş tutan bir aylık maaşlarının dağılımı şöyle idi⁷⁴ :

	aded	maaş	tutarı
Binbaşı	1	187,5	187,5
Sağ kolağası	1	100	100
Sol kolağası	1	20	20
Kâtib	1	37,5	37,5
Yüzbaşı	4	45	180
Mülâzım-ı evvel	4	30	120
Mülâzım-ı sâni	12	30	360
Başçavuş	4	12,5	50
Çavuşlar	24	10	240
Bölükemini	4	8,75	35
Onbaşı	48	7,5	360
Neferler	1308	5	6540
Tranpet onbaşı	1	7,5	7,5
Düdük neferi	4	5	20
Tranpet neferi	8	5	40
Tüfenkçi ustası	1	50	50
			<hr/> 8347,5

Redif Hazinesinden maaşlar için ilk ödenen meblâğ Ankara, Çankırı ve Karahisar-ı Sâhib'deki üç taburun Şa'ban ve Ramazan maaşları tutarı olan 50085 kuruştur. Bunu diğer taburlar takip etmiş ve defterler tamamlandıktan sonra maaşların Redif Hazinesinden kapı kethudalarına ödenmesi emr edilmişti⁷⁵.

Redif askerinin gerek maaşları, gerekse elbise, silâh ve diğer ihtiyaçları hayli masrafı gerektirdiğinden, bunun ise, yeni gelir kaynakları bulunmadıkça Hazineden temini imkânı olmadığından *iâne-i*

74 KR, vr. 7a; ayrıca MAD, nr. 8287'deki çeşitli yerler.

75 16 Şevval 1250 (15 Şubat 1835) tarihli ilmühaber: MAD, nr. 8287, s. 11. Taburlara hangi aylardan itibaren ödeme yapıldığı eklerdeki tablolarda görülebilir.

cihâdiye adıyla halktan ilk ve sonbaharda iki taksitte toplanmak üzere bir vergi konmuştu⁷⁶.

Redif Teşkilâtının kuruluş senesi olan 1250'nin son ayında 19'u Anadolu, 8'i Rumeli'de olmak üzere 27 tabur kurulmuş olup bunlara maaş olarak ödenen meblâğ ise toplam 219 713,5 kuruşu buluyordu⁷⁷.

1251 sonunda ise taburların sayısı Anadolu'da 27, Rumeli'de 12 olmak üzere 39'a varmış ve toplam 310 459,25 kuruş maaş ödenmişti⁷⁸. 1252 cemâziyelâhırından itibaren eski Redif taburları Asâkir-i Mansûre gibi alay sistemine göre teşkilâtlandırılmaya başlanmışsa da, alay teşkilâtına göre maaş ödenmesine ancak Muharrem 1253'de geçilmişti⁷⁹. Yeni sisteme göre piyâde redifine ödenecek maaş miktarında 233 200,5 kuruş yani % 71,2 oranında bir artış meydana gelmişti.

Muharrem ayı itibâriyle ödenen maaş miktarlarının artış oranı ise şöyleydi :

1251 - 1252	% 41,39
1252 - 1253	% 80,45
1251 - 1253	% 155,15

Alay sistemine geçişten önce en fazla maaş ödenen ay Cemâziyelevvel 1252'de toplam 335 703,75 kuruş⁸⁰, 1253'ün en yüksek ödeme yapılan ayı olan Receb'de ise 631 178,75 kuruş⁸¹ ödenmişti ki onüç ayda ödenen maaşlar toplamında % 87,83 oranında artış olmuştu.

Bu sadece 1253 sonuna kadar⁸² maaşlar söz konusu olduğu tak-

76 İâne-i cihâdiye, başka bir yazıda inceleneceğinden burada teferruata girilmemiştir.

77 Bk. Tablo I.

78 Bk. Tablo II.

79 Aynı tablo.

80 Bk. Tablo III.

81 Bk. Tablo IV.

82 Redif Teşkilâtına âid mâli hükümlerle birlikte maaş icmallerini de ihtiva eden MAD, nr. 8287'de, piyâde redifinden mansûre taburlarının maaşları şevval 1253'de kesilmekte, hassa redifininkiler ise sene sonuna kadar devam etmektedir. 1254 senesi için ise bilgi bulunamamıştır.

dirdedir⁸³. Halbuki, askerin elbise⁸⁴, techizat ve münâvebede tayinat bedelleri⁸⁵ de vardı. Hepsinin birden belli kaynaklardan karşılanmasındaki güçlük ise açıktı. Onun içindir ki yeni bazı gelir kaynakları aranması gerekmişti.

Gümrük resmi tarife fazlasının⁸⁶ bir kısmı Redif Hazinesine ayrılarak, iâne-i cihâdiye ile sağlanamayan masraf fazlalıkları kapatılmaya çalışılmıştı ki, Bursa ve diğer şehirlerden İstanbul'a getirilen ipekten alınan gümrük resmi fazlası bu cümledendir. 1252'ye kadar ipeğin okkası 75 kuruştan hesablanarak müslüman tüccardan 120, gayr-i müslim tüccardan ise 150 para gümrük resmi alınmakta ve bu miktarlar Gümrük Sandığı ile Mansûre Hazinesi ve Tüfenkhâne-i Âmire arasında eşit olarak bölünmekteydi. Bu defa, ipeğin okkasına bir misli zam yapılınca bundan, gümrük binâsı inşa masrafı ile Bâbiâlî memurlarına verilecek 40 000 kuruş çıktıktan sonra kalanın Mansûre ve Redif Hazinesiyle Gümrük Sandığı arasında eşit olarak paylaşılması esası kabul edildi⁸⁷.

1252 (1837) martından itibaren bazı sancaklardaki iltizamların «gayr-ez bedelât ve semerât-ı mukayyede» gelirlerinden, bağlı oldukları müşir veya ferikin maaşı çıktıktan sonra kalan kısmı, sarraflarının taahhüdüne ilâve edilerek, muayyen zamanlarda Redif Hazinesine ödenmesi prensibi getirildi. Ancak Hüdavendigâr⁸⁸ ve

83 Verilen rakamlar, *MAD*, nr. 8287'deki maaş icmallerinden çıkarılmış olup mahallî gelirlerden ödeme yapılan Erzurum ve Bosna redifi ile süvârî redifi maaşları buna dahil değildir.

84 Redif kıyâfetinin mâliyeti ve muhasebesi ayrı bir yazıda incelenecektir.

85 29 Receb 1253 (29 Ekim 1837) tarihli bir vesikada yalnız yirmi tabur için gerekli levâzım ve mühimmatın 36 yükten fazla tuttuğu belirtilmektedir: *MAD*, nr. 8287, s. 304.

86 Eski ve yeni tarifeler arasındaki fark *tarife fazlası* olarak adlandırılmaktadır.

87 4 Cemaziyelâhır 1252 (16 Eylül 1836) tarihli, Ma'den Kalemi'nden gelen ilmühaber kaydı: *MAD*, nr. 8293, vr. 257a.

88 Hüdavendigâr Eyâleti'nden haziran ve eylül aylarında olmak üzere iki taksitte, Tersâne-i Âmire'ye 1500 kese ödenecektir. 23 Muharrem 1253 (29 Nisan 1837) tarihli ilmühaber: *MAD*, nr. 8293, vr. 172a.

Aydın Eyâletleri⁸⁹ ile Alâiye Sancağı⁹⁰ gibi bazılarının gelirlerinden Tersâne-i Âmire ve Mansûre Hazinelerine pay ayrıldı.

Müşirliklere bağlı sancaklardaki gelir fazlalıklarının dağılımı

Eyâlet /sancak/ kazanın adı	Müşir maaşı	Redif Hazinesine	Diğer	Toplam	Kaynak MAD, nr. 8293
Hüdavendigâr Eyâleti					172a
a) Müşirlik					172a
Bolu Sancağı	10 000	300 000	17 000	327 000	
Eskişehir Sancağı	37 500	300 000	37 500	375 000	
Hüdavendigâr Sancağı	500 000	607 000	643 000	1 750 000	
Karasi Sancağı	15 000	250 000	15 000	280 000	
Kocaeli Sancağı	37 500	300 000	37 500	375 000	
Toplam	600 000	1 757 000	750 000⁹¹	3 107 000	
b) Feriklik					167a
Karahisar-ı Sâhib Sancağı	150 000	345 025,5	—	495 025,5	
Kütahya Sancağı	570 000	1 260 917	—	1 830 917	
Toplam	720 000	1 605 942,5	—	2 325 942,5	

89 Aydın Eyâleti sancakları iltizamları temettü' fazlasının 600 kesesi, Menteşe Sancağı'ndan Rodos Mutasarrıfı bulunanların maaşı olduğundan bu miktarda 10 000 kuruşu Mansûre Hazinesine, 15 000 kuruşu da muhafızlara ayrılmıştır. 16 Zilhicce 1252 (24 Mart 1837) tarihli ilmühaber: *Aynı defter*, vr. 170b.

90 Alâiye Sancağı uhdesinde olan Tahir Paşa'nın tekaüde sevkinden sonra, bura gelirlerinin Mansûre Hazinesine zabtına karar verilerek, vâridatı miktarı artırılmış ve 157 000 kuruş olarak tesbit edilmişti. Bu defa Konya Eyâleti'ne ilhak olunca, Müşir Elhac Ali Paşa'dan, hakiki gelirin tesbiti istenmiş ve 230 539 kuruş olduğu öğrenilmişti. Bunun 24 539 kuruşunun câize, tebşiriye ve güzeşte gibi masraflara mahsûben terki icab etmiş, eski geliri olarak görünen 157 000 kuruşu da yine Mansûre Hazinesine bırakılmıştı. 3 Zilhicce 1253 (28 Şubat 1838) tarihli Başmuhasebeden ilmühaber (*Aynı defter*, 176a).

91 Hüdavendigâr Eyâletinin bu sütündakiler Tersâne Hazinesi payıdır.

Konya Eyâleti

a) Müşirlik					172b
Aksaray Sancağı	80 000	24 918,5	—	104 918,5	
Beyşehir Sancağı	140 000	21 921,5	—	161 921,5	
İçel Sancağı	325 000	96 516,5	—	421 516,5	
Konya-Akşehir Sancağı	520 000	112 873,5	—	632 873,5	
Niğde Sancağı	135 000	22 500	—	157 500	
Toplam	1 200 000	278 730	—	1 478 730	

b) Feriklik

					172b
Hamid Sancağı	300 000	251 500	—	551 500	
Teke Sancağı	250 000	244 120	—	494 120	
Türkemiş Kazası Hassı	170 000	157 000	—	327 000	
Toplam	720 000	652 620	—	1 372 620	

Alâiye Sancağı	24 539 ⁹²	50 000	157 000 ⁹³	230 539	176a
----------------	----------------------	--------	-----------------------	---------	------

Ankara Eyâleti

					174a
Ankara Sancağı				845 720,5	
Çankırı Sancağı				588 282	
Çorum Sancağı				216 603,5	
Kastamonu Sancağı				565 631	
Viranşehir Sancağı				195 925	
Ayaş Kazası (Ankara)				62 917,5	
Livalarda haric-ez defter olup idhal edilen				112 182 ⁹⁴	

Toplam	1 200 000	1 387 261,5	—	2 587 261,5	
---------------	------------------	--------------------	----------	--------------------	--

Aydın Eyâleti

					170b
Aydın Sancağı				250 000	
Menteşe Sancağı				400 000	
Saruhan Sancağı				250 000	
Suğla Sancağı				150 000	

Toplam	275 000	750 000	25 000⁹⁵	1 050 000	
---------------	----------------	----------------	----------------------------	------------------	--

Edirne Eyâleti	1 200 000	939 000	—	2 139 000	173a
----------------	-----------	---------	---	-----------	------

Silistre Eyâleti	210 000	218 959	—	428 959	175a
------------------	---------	---------	---	---------	------

Ne var ki, müşir ve feriklerin idarelerine verilen sancaklardaki iltizam gelirlerinin toplanıp hazineye teslimi pek de istenildiği gibi yürütülemedi. İltizamların ihâle şekli, halkın maddî bakımdan ezilmesi neticesini doğurdu. İltizamları alan mütesellim ve voyvodaların ise Hazine ile irtibatları olmadığından, Devlet, bu kimselerin ne şahsiyetleri ve ne de iltizamları ne miktar zamla aldıkları hakkında hiçbir fikir sahibi olamadı. Taksitler ise zamanında Hazineye teslim edilmeyip, bakâyâ kaldı. Halbuki gelirin zamanında Hazineye girmemesi bütçenin açık vermesiyle neticelenebileceğinden büyük sıkıntılara sebebiyet verebilirdi. Bu yüzden müşirler tarafından seçilecek mütesellim ve voyvodaların isimleriyle eski ve yeni iltizam bedellerinin Bâbıâli'ye bildirilmesi ve merkezce uygun bulunduktan sonra ayrı ayrı sarraf taahhüdüne bağlanması usûlü getirildi⁹⁶.

Ancak, Redif askeri masraflarını karşılayacak gelirlerin artırılması yolundaki bütün bu tedbirler istenilen sonucu veremedi. 1255 (1839) başında Redif Hazinesi gelirleri 57 000 kese olduğu halde aylık masraflar 8000 keseyi, seneliği ise 96 000 keseyi bulmaktaydı. Bunun daha da artarak 120 000 keseye ulaşacağı da tahmin olunuyordu. Ne 1255 başında ilk elde ödenmesi gereken 3000 kese, ne de sene sonuna kadar ödenecek bu fazlalığın karşılığı vardı. Açığın ne şekilde kapatılabileceği hususunda *Meşveret Meclisi*'nin yaptığı toplantılarda ise bu meblâğın dahilden temin edilmesine imkân olmadığı, bir dış istikraza ihtiyac bulunduğuna karar verildi⁹⁷. Yapılması düşünülen istikrazın miktarı ancak bir senelik Re-

92 Câize ve tebşiriye olarak.

93 Eski vâridâtı olup Mansûre Hazinesine terk edilen.

94 Defterde «Livalarda hâric-ez defter olup yed-i vâhide

idhal edilen»

126 782

«Bolu ve Viranşehir'in sarf-ı nazar olunan
cülûd damgaları»

— 14 600

(112 182)

şeklinde gösterilmiştir.

95 10 000 Mansûre Hazinesine + 15 000 Rodos Muhafızına.

96 HH, nr. 25974.

97 Meşveret Meclisi bu konuda bir fikir birliğine varmadan önce meseleyi enine-boyuna görüşmüş ve açığın, memleket kaynaklarından temini çarelerini aramış, fakat imkân bulamamış ve nihayet, istikraz akdinin uygun olacağı

dif masraflarını karşılayacak kadar, yani 50 000 kese idi. Fakat, borçlanma husûsunda fazla ileri gidilmek istenilmiyor, ilk elde onar bin kese Redif ve Mansûre Hazinesine îrad kayd olunması, diğer 30 000 kesenin ise gerektiğince zarûrî masrafları karşılamak üzere geçici olarak Mansûre Hazinesinde saklanması uygun bulunuyordu. Bu sırada ufukta, Mehmed Ali Paşa ile yapılacak harbin bulutları görünüyordu ve bir dış istikraz akd edilmesi tasarlanırken, harbin zaferle neticelenmesi halinde borcun *gazâ malından* ödenebileceği düşünülüyordu⁹⁸.

Lâkin alınan karar gerçekleştirilemediği gibi Mısır Valisinin kuvvetlerinin Osmanlı ordusunu Nizip'te mağlûb etmesi ve Sultan Mahmud'un ölümü ile Abdülmecid'in tahta geçişinden sonra, Redif Teşkilâtında da bazı değişiklikler yapıldı. Bu cümleden olarak, Redif askerinin o zamana kadar kâfi derecede talim görmüş oldukları düşüncesiyle, münâvebe usûlü kaldırıldı. Gerçekten, redif askerinin aldığı, Mansûre askerininin 1/4'i maaş, ne münâvebede iken⁹⁹ yetiyor, ne de köylerinde buldukları sırada maaş almak üzere şehre inmeye değıyordu. Bunun için muvazzaf askerden sancaklara gönderilmiş olanlar haric, redifin maaşlarının, kayıtlara göre, henüz maaş verilmeyen aydan, tayinatlarının ise münâvebelerinin bittiği günden itibaren kesilmesine, münâvebelerini bitirenlerden silâh vs. eşyanın geri alınmasına, mevcudiyetlerine ihtiyac kalmayan yoklamacıların İstanbul'a çağırılmalarına karar verildi¹⁰⁰.

sonucuna varmıştı. Ancak, Sultan Mahmud, neticelerini göz önüne alarak, kabul etmemiş ve yeniden müzâkeresini istemişti. Ne var ki, ikinci toplantıda alınan karar da aynı istikamette olduğu için Padişah da bir istikraz akdine rıza göstermek mecburiyetinde kalmış, hariciye müsteşarının «iktiza edenlerle müzâkere ve mukavele»de bulunmasını kabul etmişti (12 Safer 1255/27 Nisan 1839 : HH, nr. 18984).

98 Aynı vesika.

99 Münâvebe usûlü konduğunda, askerin münâvebede bulunduğu sırada her zamanki maaşının iki katının ödeneceği prensibi kabul edilmişti. Fakat sonra bu usul kaldırılmış olacak ki, 17 Cemazıyelâhır 1255 (28 Ağustos 1839) tarihli vesikada redif askerinin «kürsi-i münâvebelerinde buldukları ve münâvebede olmayarak memleketlerinde kaldıkları vakitlerde, nizâmât-ı müesseseleri icâbınca rubu' hesabınca maaş verilmekte» olduğuna işaret edilmektedir (MAD, nr. 8293, vr. 17b).

100 Aynı vesika.

Bu suretle Redif Hazinesi açıkları da kapatılmış oluyor, hatta mubâyaanın kaldırılmasıyla Asâkir-i Muntazamanın açıkta kalan ekmek ve arpa masraflarıyla İstabl-i Âmire'nin arpa vs. masraflarının da Redif Hazinesinden ödenebilmesi imkânı doğuyordu¹⁰¹.

101 Aynı vesika.

TABLolar HAKKINDA AÇIKLAMA

Tablolar, aylık mevcûd ve maaş icmallerindeki her tabura âid toplam rakamlar alınarak tertib edilmiştir. Kayıdlarda, Hassa ve Mansûre taburları ayrı ayrıdır. Mansûre taburları, kuruluş yılı olan 1250'de teferruatlı olarak değil, Şevvalde mevcûd ve maaş, Zilka'de ve Zilhiccede yalnız maaş tutarları gösterilmek üzere, taburların tamamlanış sırasına göre, Anadolu ve Rumeli taburları bir arada kayd edilmek üzere, tertib olunmuşlardır. Rebi'ülevvel istisna edilirse, 1251'de, maaşlar yanında —rütbelerine göre gösterilmek üzere— tabur mevcûdu da verilmiş ve sistem yerleştikten sonra Anadolu ve Rumeli taburları gruplar halinde toplanmış; ayrıca her grupun sonunda toplam verilmiştir. İşte, 1252 yılı sonuna kadar tablolarımızın toplam kısımlarında gösterilen rakamlar —birkaç istisnası ile— bu *yekûnlardan* alınmış, hesap makinesiyle yapılan kontrollerde farklı bulunanlar, altta parantez içinde gösterilmiştir. Umûmî toplamalar ise, defterde bulunmayıp, tarafımızdan, parantez içindeki rakamlar kullanılarak hesaplanmıştır.

1253 yılında, yani maaşların alay sistemine göre ödenmeye başlanmasından sonra defterde takib edilen usûl değişmiş, Anadolu ve Rumeli yine ayrı gruplar halinde gösterilmesine rağmen, Anadolu'da toplamalar alay esasına göre verilmiş; bütün Anadolu Mansûre taburlarını içine alan bir toplam yapılmamıştır. Hassa alayları ise dâima hepsi bir arada yazılmadığından bu gruptaki toplamalar da kullanılmamıştır. Bu sebeble Tablo IV'ün toplam kısmındaki rakamların yalnız Rumeli taburlarına âid olanları defterden çıkarılmış, diğerlerinin tamamı tarafımızdan hesaplanmıştır.

TABLO I

1250 YILI REDİF TABURLARI MEVCUDU
VE ÖDENEN MAAŞ MIKDARLARI

Taburlar	Şevval		Zilka'de		Zilhicce	
	Mevcut	Maaş	Mevcut	Maaş	Mevcut	Maaş
Aksaray-Beyşehir	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Akşehir-Kırşehir	-	-	-	-	(1428)	8435,5
Amasya	-	-	-	-	-	-
Ankara	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Arabgir	-	-	-	-	-	-
Aydın	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Bolu (Hassa)	1549	8960	1549	8962,5	1549	8962,5
Bozok	-	-	-	-	-	-
Çankırı	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Çorum	-	-	-	-	-	-
Divriği	-	-	-	-	-	-
Hamid	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Harpüt	-	-	-	-	-	-
İzmir-Suğla	1425	8297,5	?	8194,5	?	8252,5
Karahisar-ı Sâhib	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Karasi	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Kastamonu	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Kayseri	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Kocaeli (Hassa)	1553	8985	1553	8982,5	1533	8982,5
Konya	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Kütahya	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Maras	-	-	-	-	-	-
Menteşe - Hass-ı Denizli	1425	8342,5	(1425)	8342,5	(1425)	8342,5
Niğde	-	-	-	-	-	-
Saruhan	-	-	-	-	(1425)	8342,5
Sivas	-	-	-	-	-	-
Siverek	-	-	-	-	-	-
Tekke - Hass-ı Türkemiş	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Viranşehir	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Rumeli						
Çirmen	-	-	?	8313	?	8323,5
Gümölcine	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Manastır	-	-	-	-	-	-
Nevrekep	-	-	-	-	-	-
Niğbolu	-	-	-	-	(1426)	8347,5
Pazarlık-Filiba	-	-	-	-	-	-
Prizrin	-	-	-	-	-	-
Priştine	-	-	-	-	-	-
Samakov-Dobnice-Radomir	-	-	-	-	?	3636
Serez-Selânik	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Silistre	1426	8347,5	(1426)	8347,5	(1426)	8347,5
Sofya	-	-	-	-	-	-
Tırhala	-	-	-	-	?	6181
Üsküb	-	-	-	-	(1426)	8347,5
TOPLAM						
Mansûre						
Anadolu	11406	66725		66622		141890,5
Rumeli	4278	25042,5		25008		59878
Toplam	15684	91767,5		91630		201768,5
Hassa	3102	17945	3102	17945	3102	17945
Toplam (H + M)	18786	109712,5		109575		219713,5

TABLO II

ABURLARI MEVCÜDÜ VE ÖDENEN MAAS MIKDARLARI

Cemâziyelevvel		Cemâziyefâhır		Receb		Şab'an		Ramazan		Şevval		Zilka'de		Zilhicce	
Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1428	8435	1428	8435	1428	8435	1428	8435	1428	8435	1427	8430	1428	8435	1428	8435
1424	8260	1424	8260	1424	8260	1424	8260	1424	8260	1424	8260	1424	8260	1426	8347,50
1425	8327,50	1423	8267	1423	8267,50	1424	8287,50	1424	8287,50	1424	8287,50	1426	8377,50	1426	8377,50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1426	8347,50	1425	8342,50	1425	8342,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8377,50	1425	8317,50
1555	9002,50	1559	9022,50	1567	9062,50	1567	9297,50	1570	9315	1570	9315	1574	9335	1574	9335
1425	8342,50	1425	8342,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1426	8347,50	1425	8317,50	1425	8317,50	1425	8317,50	1425	8317,50	1425	8317,50	1425	8370	1425	8370
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1071	6361,25
-	-	-	-	-	-	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1412	8277,50	1412	8277,50
1426	8347,50	1426	8345	1426	8345	1426	8345	1403	8227,50	1403	8227,50	1403	8227,50	1404	8227,50
1425	8297,50	1424	8292,50	1425	8297,50	1423	8332,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1424	8337,50	1426	8377,50
1425	8340	1425	8340	1425	8340	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8377,50	1426	8377,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1421	8322,50	1412	8250	1410	8240	1410	8240	1410	8240	1423	8332,50	1421	8322,50	1422	8325
1426	8347,50	1425	8340	1407	8250	1407	8250	1401	8220	1401	8220	1423	8322,50	1423	8322,50
1562	9031	1557	9008,50	1562	9266	1557	9282,25	1550	9237,25	1555	9262,25	1565	9322,25	1576	9379,75
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1419	8308,75	1420	8313,75	1407	8246,25	1405	8238,75	1407	8250	1406	8245	1406	8245	1406	8245
1067	6410	1067	6410	1067	6410	1067	6410	1067	6410	1067	6410	1067	6410	1067	6410
1425	8317,50	1426	8347,50	1426	8317,50	1425	8317,50	1424	8312,50	1424	8312,50	1414	8317,50	1414	8317,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1424	8337,50	1424	8337,50	1424	8337,50	1424	8337,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1424	8337,50	1424	8337,50	1426	8377
1411	8272,50	1426	8347,50	1417	8302,50	1410	8267,50	1410	8267,50	1409	8262,50	1423	8327,50	1423	8327,50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1415	8287,50	1411	8267,50	1417	8297,50	1417	8297,50	1417	8297,50	1422	8325	1422	8325	1420	8317,50
-	-	-	-	148	868,75	148	868,75	-	-	-	-	-	-	-	-
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1425	8337,50	1424	8332,50	1425	8337,50
-	-	-	-	-	-	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
-	-	-	-	662	3583,75	662	3583,75	1071	6361,25	1071	6361,25	1071	6361,25	1071	6361,25
1408	8257,50	1418	8307,50	1418	8307,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1416	8297,50	1416	8297,50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
714	4137,50	714	4137,50	714	4137,50	713	4128,75	714	4137,50	714	4137,50	714	4137,50	714	4137,50
518	3636,25	519	3636,25	519	3636,25	519	3636,25	519	3636,25	519	3636,25	519	3636,25	518	3631,25
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1424	8337,50
1400	8217,50	1400	8217,50	1400	8217,50	1402	8227,50	1405	8272,50	1405	8272,50	1426	8377,50	1422	8355
-	-	-	-	-	-	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1065	6331,25	1065	6331,25	1065	6331,25	1065	6331,25	1065	6331,25	1065	6331,25	1064	6323,75	1067	6341,25
1419	8310	1419	8310	1419	8310	1420	8317,50	1419	8310	1419	8310	1419	8310	1419	8310
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32409	189803	32409	189731	32368	189498,50	32360	189523,75	33759	197735	37767	197802,50	33777	198032,50	34857	204623,25
(32407)	-	-	(189730,25)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10791	63872,50	10798	263902,50	11614	68385	11610	68363,75	14726	87013,75	14730	87031,25	14753	87143,75	14748	87121,25
43199	253199	43207	253633,50	43982	257833,50	43970	257887,50	48485	284748,75	48497	284833,75	48530	285176	38007	291745
(43198)	(253675,50)	-	(253632,75)	-	-	-	-	-	-	-	-	(285176,25)	-	(291744,50)	-
3117	18033,50	3116	18031	3129	18328,50	3125	18579,50	3120	18552,25	3125	18577,25	3139	18657,25	3150	18714,75
-	-	-	-	-	-	-	(18579,75)	-	-	-	-	-	-	-	-
46315	271709	46323	271663,75	47111	276212	47094	276467,25	51605	303301	51622	303411	51669	303833,50	41157	310459,25

TABLO II
1251 YILI REDİF TABURLARI MEVCÜDU VE ÖDENEĞİ

Taburlar	Muharrem		Safer		Rebi'ülevvel		Rebi'ülâhîr		Cemâziyelevvel		Cemâziyefâhîr		Rec
	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud
Anadolu													
Aksaray-Beyşehir	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Akşehir-Kırşehir	1428	8435	1428	8435	1428	8435	(1428)	8435	1428	8435	1428	8435	1428
Amasya	-	-	1424	8260	1424	8260	(1424)	8260	1424	8260	1424	8260	1424
Ankara	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1425)	8327,50	1425	8327,50	1423	8267	1423
Arabgir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aydın	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1425	8342,50	1425
Bolu (H)	(1549)	(8962,50)	1549	8962,50	1553	8992,50	1553	8992,50	1555	9002,50	1559	9022,50	1567
Bozok	-	-	-	-	1425	8342,50	(1425)	8342,50	1425	8342,50	1425	8342,50	1426
Çankırı	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1425)	8342,50	1426	8347,50	1425	8317,50	1425
Çorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Divriği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamid	1423	8332,50	1423	8332,50	1423	8332,50	(1423)	8332,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Hüdâvendigâr	-	-	-	-	-	-	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8345	1426
İzmir-Suğla	1425	8297,50	1425	8297,50	1425	8297,50	?	8221,50	1425	8297,50	1424	8292,50	1425
Karahisar-ı Sâhib	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	?	8330	1425	8340	1425	8340	1425
Karasi	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Kastamonu	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1421)	8322,50	1421	8322,50	1412	8250	1410
Kayseri	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1425	8340	1407
Kocaeli (H)	(1553)	(8982,50)	1553	8982,50	1561	9026	1562	9031	1562	9031	1557	9008,50	1562
Konya	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Kütahya	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1425)	8342,50	1419	8308,75	1420	8313,75	1407
Maras	-	-	-	-	-	-	(1067)	6410	1067	6410	1067	6410	1067
Menteşe	1425	8342,50	1425	8342,50	1425	8342,50	(1426)	8347,50	1425	8317,50	1426	8347,50	1426
Niğde	-	-	-	-	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Saruhan	1425	8342,50	1425	8342,50	1426	8347,50	(1425)	8342,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Sivas	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Siverek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teke	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Viranşehir	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	?	8237,50	1411	8272,50	1426	8347,50	1417
Rumeli													
Çirmen	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	?	8307,50	1415	8287,50	1411	8267,50	1417
Demirhisar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	148
Gümülcine-Ahi Çelebi Sultanyeri	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Manastır	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	662
Nevrekep	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Niğbolu	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	?	8247,50	1408	8257,50	1418	8307,50	1418
Pazarçık-Filiba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prizrin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Priştine-Vilçitrim-Novabrda	-	-	-	-	714	4137,50	(714)	4137,50	714	4137,50	714	4137,50	714
Samakov-Dobnice-Radomir	519	3636	519	3636,25	519	3636,25	(519)	3636,75	518	3636,25	519	3636,25	519
Serez-Selânik	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1426)	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426
Silistre	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	(1400)	8217,50	1400	8217,50	1400	8217,50	1400
Sofya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tırhala	1035	6181,25	1035	6181,25	1065	6331,25	(1065)	6331,25	1065	6331,25	1065	6331,25	1065
Üsküb-Köstendil	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	?	8302,50	1419	8310	1419	8310	1419
TOPLAM													
Mansûre Anadolu	24238	141920	27088	158527,50	28513	166870		186721,50	32409	189803	32409	189731	32368
Rumeli Toplam	10110	59902,25	10110	59902,50	10854	64189,50		63876	10791	63872,50	10798	263902,50	11614
Hasa	3112	17925	3102	17345	3114	18018,50		18023,50	3117	18033,50	3116	18031	3129
Toplam (H + M)	37460	219747,25	40301	235780	42481	249078		268621	46315	271709	46323	271663,75	47111

T A B L O III

ABURLARI MEVCÜDU VE ÖDENEN MAAS MIKDARLARI

Cemâziyelevvel		Cemâziyelâhır		Receb		Şab'an		Ramazan		Şevval		Zilka'de		Zilhicce	
Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas	Mevcut	Maas
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1273	7487,50
1428	8465	1428	8465	1428	8465	1427	8460	1427	8460	1427	8460	1427	8460	1384	8100
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
1406	8277,50	1406	8277,50	1410	8252,50	1410	8252,50	1410	8252,50	1410	8252,50	1423	8317,50	1423	8317,50
1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50
1426	8377,50	1426	8377,50	1424	8342,50	1424	8342,50	1415	8297,50	1414	8107,50	1415	8320	1414	8315
1575	9340	1572	9325	1571	9320	1569	9310	1569	9211	1575	9340	1572	9317,50	1573	9321
1426	8377,50	1420	8347,50	1419	8342,50	1418	8292,50	1419	8392,50	1415	8277,50	1416	8282,50	1414	8272,50
1424	8362,50	1424	8362,50	1422	8287,50	1422	8287,50	1423	8287,50	1422	8287,50	1382	8015	1381	8010
1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1056	6308,75	1056	6308,75	1056	6308,75	970	5801,25	970	5803,75
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1413	8312,50	1413	8312,50	1404	8267,50
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8340,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1404	8227,50	(H)1345	7930	1343	7910	1343	7910	1343	7910	1344	7922,50	1344	7922,50	1344	7922,50
1423	8362,50	1425	8372,50	1424	8367,50	1424	8367,50	1424	8367,50	1421	8347,50	1409	8285	1407	8232,50
1423	8317,50	(H)1397	8187,50	1424	8185	848	5172	848	5172	848	5172	848	5172	848	5172
1416	8327,50	(H)1426	8377,50	1410	8297,50	1413	8310	1426	8377,50	1426	8377,50	1409	8285	1410	8290
1420	8345	1420	8345	1419	8340	1419	8340	1419	8340	1419	8340	1354	7905	1353	7900
1390	8197,50	1390	8197,50	1367	8082,50	1367	8082,50	1367	8082,50	1367	8082,50	1360	8022,50	1229	7367,50
1581	9452,50	1585	9470	1581	9447,50	1578	9447,50	1532	9212,50	1525	9073,25	1541	9123,75	1535	9123,75
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1425	8327,50
1408	8250	(H)1401	8247,50	1324	7825	707	4232,50	707	4232,50	707	4232,50	707	4232,50	707	4232,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
1055	6460	1055	6460	1412	8277,50	1412	8287,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1411	8272,50
-	-	-	-	-	-	-	-	1425	8302,50	?	?	?	?	?	?
1426	8377,50	1419	8340	1419	8340	1419	8342,50	1419	8340	1419	8340	1419	8340	1419	8340
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1367	8082,50	1366	8077,50	1366	8077,50	1366	8077,50	1363	7992,50
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1425	8190	1426	8377,50	1426	8377,50
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	426	2956,25
1420	8347,50	1421	8352,50	1417	8332,50	1417	8332,50	1417	8332,50	1417	8332,50	1417	8332,50	1417	8332,50
1409	8290	1409	8290	1414	8315	1414	8315	1414	8315	1414	8315	1395	8220	1394	8215
1418	8305	1417	8297,50	1417	8297,50	1417	8297,50	1417	8297,50	1397	8195	1427	8352,50	1427	8352,50
1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1424	8332,50	1424	8332,50	1424	8332,50	1424	8332,50
1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1409	8292,50	1409	8292,50
1057	6313,75	1066	6358,75	1066	6358,75	1066	6358,75	1066	6358,75	1066	6358,75	1062	6338,75	1062	6338,75
1420	8347,50	1418	8337,50	1425	8372,50	1426	8377,50	1425	8372,50	1425	8372,50	1426	8377,50	1426	8377,50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	482	2788,75	482	2788,75
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50
710	4113,75	1066	6150,25	1066	6150,25	1066	6151,25	1066	6151,25	1066	6158,50	1067	6346,25	1067	6346,25
517	3626,25	517	3626,25	523	3606,25	509	3586,25	509	3586,25	509	3586,25	509	3586,25	509	3586,25
1410	8267,50	1410	8267,50	1410	8267,50	1410	8267,50	1410	8267,50	1410	8297,50	1398	8237,50	1398	8237,50
1424	8365	1424	8365	1423	8360	1419	8327,50	1419	8327,50	1422	8355	1366	8070	1358	8070
1424	8367,50	1426	8367,50	1426	8367,50	1426	8367,50	1426	8367,50	1426	8367,50	900	5358,75	900	5358,75
1071	6383,75	(1070)	6353,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75
1425	8372,50	1425	8372,50	1424	8362,50	1423	8362,50	1424	8362,50	1423	8362,50	1422	8355	1413	8310
39060	229763,75	33399	196588,75 (196676,25)	33731	198146,25	33657	197733,75	33647	197733,50 (197771,25)	33624	197193,75	33411	196231,25	32063	188652,50 (32061)
14724	87147,50	15090	89181,50	15102	89211,50	15084	89665 (89165)	15082	89155 (15083)	15776	93154,50	15674	92857,50	15657	94772,50
53787	316911,25	48489	285770 (285857,75)	48833	287357,76	48741	286898,75	48730	286888,50 (286926,25)	49400	290348,25	49085	289088,75	47688	283425
3156	18792,50	7381	43607,50	8658	50985	7458	44382	7425	52418	7425	44117,75	7421	44053,25	7417	44061,75
56943	335703,75	55870	329465,25	57486	338342,75	56199	331280,75	56155	339344,25	56825	344466	56506	333142	55105	327486,75

TABLO III

1252 YILI REDİF TABURLARI MEVCÜDU VE ÖDENEN MAAS

Taburlar	Muharrem		Safer		Rebi'ülevvel		Rebi'ülâhır		Cemâziyelevvel		Cemâziyelâhır		Receb	
	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas	Mevcud	Maas
Anadolu														
Aksaray-Beyşehir	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Akşehir-Kırşehir	1428	8465	1428	8465	1428	8465	1428	8465	1428	8465	1428	8465	1428	8465
Amasya	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Ankara	1426	8377,50	1426	8377,50	1406	8277,50	1406	8277,50	1406	8277,50	1406	8277,50	1410	8252,50
Arabgir	-	-	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50	1425	8302,50
Aydın	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1424	8342,50
Bolu (H)	1571	9320	1576	9345	1575	9340	1575	9340	1575	9340	1572	9325	1571	9320
Bozok	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1420	8347,50	1419	8342,50
Çankırı	1408	8285	1408	8285	1426	8377,50	1426	8377,50	1424	8362,50	1424	8362,50	1422	8287,50
Çorum	1071	6383,50	1071	6383,50	1071	6383,50	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75
Divriği-Sivas	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Hamid	1426	8347,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Harput	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
Hüdavendigâr	1404	8227,50	1404	8227,50	1404	8227,50	1404	8227,50	1404	8227,50	(H)1345	7930	1343	7910
İzmir-Suğla	(1426)	8377,50	1408	8262,50	1408	8262,50	1421	8352,50	1423	8362,50	1425	8372,50	1424	8367,50
Karahisar-ı Sâhib	1426	8377,50	1425	8372,50	1424	8367,50	1424	8367,50	1423	8317,50	(H)1397	8187,50	1424	8185
Karasi	1418	8337,50	1414	8317,50	1414	8317,50	1414	8317,50	1416	8327,50	(H)1426	8377,50	1410	8297,50
Kastamonu	1423	8360	1423	8360	1423	8360	1423	8360	1420	8345	1420	8345	1419	8340
Kayseri	1423	8322,50	1423	8322,50	1423	8322,50	1402	8217,50	1390	8197,50	1390	8197,50	1367	8082,50
Kocaeli (H)	1579	9395	1576	9430	1579	9445	1580	9450	1581	9452,50	1585	9470	1581	9447,50
Konya	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Kütahya	1406	8245	1408	8250	1408	8250	1408	8250	1408	8250	(H)1401	8247,50	1324	7825
Malatya-Siverek	-	-	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
Maraş	1067	6410	1067	6410	1055	6460	1055	6460	1055	6460	1055	6460	1412	8277,50
Meâdin-i Humâyûn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Menteşe	1414	8317,50	1414	8317,50	1414	8317,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1419	8340	1419	8340
Niğde	1424	8337,50	1424	8367,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Saruhan	1426	8347,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Sivas	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50
Teke	1426	8377,50	1419	8342,50	1419	8342,50	1422	8357,50	1420	8347,50	1421	8352,50	1417	8332,50
Viranşehir	1423	8357,50	1421	8352,50	1421	8352,50	1421	8352,50	1409	8290	1409	8290	1414	8315
Rumeli														
Çirmen	1420	8317,50	1420	8317,50	1421	8317,50	1423	8327,50	1418	8305	1417	8297,50	1417	8297,50
Gümülcine-Ahi Çelebi	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50	1425	8337,50
Manastır	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50
Nevrekop	1071	6361,25	1071	6361,25	1071	6384	1071	6383,50	1057	6313,75	1066	6358,75	1066	6358,75
Niğbolu	1416	8297,50	1420	8347,50	1420	8347,50	1420	8347,50	1420	8347,50	1418	8337,50	1425	8372,50
Pazarçık-Filibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prizrin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Piristine-Vilçitrin-Novabrda	714	4137,50	714	4137,50	714	4137,50	714	4137,50	710	4113,75	1066	6150,25	1066	6150,25
Samakov-Dobnice-Radomir	518	3631,25	518	3631,25	518	3631,25	517	3626,25	517	3626,25	517	3626,25	523	3606,25
Serez-Selânik	1424	8337,50	1422	8327,50	1422	8327,50	1422	8327,50	1410	8267,50	1410	8267,50	1410	8267,50
Silistre	1422	8355	1422	8355	1422	8355	1422	8355	1424	8365	1424	8365	1423	8360
Sofya	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8367,50	1426	8367,50	1424	8367,50	1426	8367,50	1426	8367,50
Tırhala	1067	6341,25	1067	6341,25	1067	6341,75	1071	6383,75	1071	6383,75	(1070)	6353,75	1071	6383,75
Üsküb - Köstendil	1419	8310	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1425	8372,50	1425	8372,50	1424	8362,50
TOPLAM														
Mansûre														
Anadolu	34847	204866,25	39094	229808,75	39081	229856,75	39088	229916,75	39060	229763,75	33399	196588,75	33731	198146,25
				(229808,50)				(229916,25)				(196676,25)		
Rumeli	14748	87121,25	17754	87228,75	14758	87271,75	14763	87318,50	14724	87147,50	15090	89181,50	15102	89211,50
Toplam	49595	291987,50	53851	317037,50	53839	317127,50	53851	317234	53787	316911,25	48489	285770	48833	287357,76
				(317037,25)				(317234,75)				(285857,75)		
Hassa														
	3150	18715	3152	18775	3154	18785	3155	18790	3156	18792,50	7381	43607,50	8658	50985
Toplam (H + M)	52745	310702,50	57003	335812,50	56993	335912,75	57006	336024,75	56943	335703,75	55870	329465,25	57486	338342,76

TABLO IV

MABURLARI MEVCÜDU VE ÖDENEN MAAŞ MIKDARLARI

Cemâziyevvel		Cemâziyelâhır		Receb		Şab'an		Ramazan		Şevval		Zilka'de		Zilhicce	
Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş
2589	18915	2589	18915	2589	18915	2563	18747,50	2562	18747,50	2555	18660				
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1427	8777,50	1427	8777,50	1427	8777,50				
2556	21900	2560	22435	2567	22670	2561	22695	2562	22700	2545	22572,50				
1427	9502,50	1428	9547,50	1428	9547,50	1428	9547,50	1428	9547,50	1428	9547,50				
2596	19492,50	2596	19492,50	2596	19492,50	2596	19492,50	2350	17813,75	2324	17906,25				
393	2625	393	2625	393	2625	(Karasi-Eskişehir alayına ilhak)									
2615	21382,50	2615	21842,50	2615	21842,50	2615	21842,50	2615	21902,50	2626	21982,50	2626	21982,50	2626	21982,50
2597	19510	2597	19510	2586	19385	2584	19375	2548	19182,50	2550	19113,75				
2596	19717,50	2549	19763,75	2576	19872,50	2548	19832,50	2547	19827,50	2552	19827,50				
2599	19355	2600	19730	2573	19553,75	2572	19565	2556	19495	2556	19497,50				
1387	8152,50	1387	8152,50	1387	8152,50	1387	8152,50	1388	9352,50	1389	9357,50				
2588	19125	2588	19135	2588	19135	2562	18977,50	2563	18992,50	2575	19070				
1428	10335	1428	10335	1429	12835	1430	13235	1430	13235	1430	13235				
2589	20497,50	2590	21002,50	2590	21002,50	2590	21002,50	2590	21002,50	2587	20987,50	2588	23487,50	2588	23487,50
2600	20237,50	2600	20237,50	2590	20237,50	2600	20237,50	2600	20237,50	2600	20237,50				
1768	13582,50	1768	13582,50	1768	13582,50	1708	13213,75	1694	13121,25	1644	12858,75	1643	12851,25	1617	12703,75
2504	19122,50	2508	19442,50	2510	19452,50	2907*	22140*	2906*	22135*	2905*	22220*	2957*	22272,50*	2908*	22282,50*
2568	19525	2566	19515	2569	19525	2568	19525	2537	19201,25	2538	19418,75				
2603	19705	2604	19745	2596	19680	2589	19641,25	2588	19596,25	2593	19650				
1738	12155	1738	12155	1737	12150	1719	12052,50	1721	12062,50	1709	11912,50				
1764	14181,25	1764	14506,25	1764	14506,25	1764	14923,75	1763	14923,75	1731	14841,25	1760	14878,50	1760	14878,50
2590	21977,50	2590	22302,50	2590	22302,50	2591	22377,50	2591	22377,50	2591	22377,50				
343	1921	776	5057,50	776	10115	776	10115	704	5410	705	5412,50	705	5412,50		
2594	20105	2595	20142,50	2595	20142,50	2557	19875	2558	19880	2556	19841,25	2554	19843,25	2553	19836,25
1412	8277,50	1412	8277,50	1415	9665	1415	9665	1415	9665	1415	9665				
2600	20220	2600	20220	2600	20220	2600	20220	2600	20257,50	2602	20340				
2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50				
2596	18930	2596	18930	2596	18930	2596	18930	2306	17192,50	2304	17220				
461	4263,75	467	4691,25	467	5091,25	468	5491,25	468	5491,25	468	5491,25				
1427	9547,50	1427	9547,50	1427	9547,50	1428	9947,50	1428	9947,50	1428	9947,50				
2588	18815	2589	18915	2589	18915	2582	18855	2582	18855	2581	18850				
2595	19150	2545	18841,50	2562	18836,50	2562	18946,25	2561	19068,25	2554	19018,75				
5077	38455	5078	38460	5017	36815	4973	37522,50	4730	36063,75	4731	36563,75				
1420	8342,50	1420	8342,50	1420	8342,50	1424	8367,50	1424	8367,50	1421	8352,50				
1052	6286,25	1052	6286,25	1052	6286,25	1052	8286,25	1052	8286,25	1052	8286,25				
1425	10155	1425	10155	1411	10085	1410	10080	2599	21558,75	2599	21558,75				
711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50				
1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1424	8185				
517	3626,25	513	3606,25	513	3606,25	513	3606,25	504	3561,25	504	3561,25				
1292	7800	1292	7800	1397	8332,50	1399	8342,50	1399	8342,50	1405	8345				
1394	8170	1394	8170	1380	8072,50	1383	9772,50	1379	9757,50	1355	9700				
906	558,75	903	5547,75	903	5543,75	868	5371,25	868	5371,25	868	5371,25				
1071	6383,50	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1067	6363,75				
1413	9292,50	1412	9287,50	1412	9287,50	1412	9287,50	1412	9287,50	1409	9275				
52156	386888,75	52071	388474	52072	392739	51965	393988,75	51347	391325,75	51333	391396,25				
17704	116485	17697	116450	17713	115170	17742	117435	18575	127395	18546	129600				
	(116484,75)		(116454)		(115171)		(17642)		(119435)						
69860	503373,50	69768	504928	69785	507910	69607	513423,75	69922	520720,75	69879	520996,25				
14570	113417,25	15009	118201,25	15011	123268,75	14917	123112,50	14830	118375	14754	118143,75	14833	120728	11692	115171
84430	616790,75	84777	623129,25	84796	631178,75	84524	636536,25	84752	639095,75	84633	639140				

TABLO IV
1253 YILI REDİF TABURLARI MEVCÜDU VE ÖDENENİ

Taburlar	Muharrem		Safer		Rebi'ülevvel		Rebi'ülâhır		Cemâziyelevvel		Cemâziyelâhır		R
	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	Mevcud	Maaş	
Anadolu													
Akşehir-Beyşehir (M)	2588	18810	2588	18815	2589	18915	2589	18915	2589	18915	2589	18915	2589
Amasya (M)	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426
Ankara (M)	2601	19830	2601	19655	2601	19655	2601	19655	2556	21900	2560	22435	2567
Arabgir (M)	1426	8527,50	1427	9502,50	1427	9502,50	1427	9502,50	1427	9502,50	1428	9547,50	1428
Aydın (M)	2595	18030	2596	18930	2596	18930	2596	19492,50	2596	19492,50	2596	19492,50	2596
Bilecik (H)	393	2625	393	2625	393	2625	393	2625	393	2625	393	2625	393
Bolu (H)	2611	20387,50	2618	21397,50	2618	21397,50	2615	21382,50	2615	21382,50	2615	21842,50	2615
Bozok (M)	2599	19530	2599	19530	2601	19750	2601	19750	2597	19510	2597	19510	2586
Çankırı (M)	2595	18930	2596	19717,50	2596	19717,50	2596	19717,50	2596	19717,50	2549	19763,75	2576
Çorum (M)	2598	19130	2599	19355	2599	19355	2599	19355	2599	19355	2600	19730	2573
Divriği (M)	1404	8267,50	1404	8267,50	1404	8267,50	1404	8267,50	1387	8152,50	1387	8152,50	1387
Hamid (M)	2589	19140	2589	19140	2589	19140	2589	19140	2588	19125	2588	19135	2588
Harput (M)	1427	9547,50	1427	9547,50	1426	8347,50	1427	9547,50	1428	10335	1428	10335	1429
Hüdâvendigâr (H)	2591	22017,50	2590	19517,50	2589	20497,50	2589	20497,50	2589	20497,50	2590	21002,50	2590
İzmir-Suğla (M)	2600	19070	2601	20357,50	2600	20237,50	2600	20237,50	2600	20237,50	2600	20237,50	2590
Karahisar-ı Sâhib (H)	848	5172,50	845	5172,50	1766	12495	1768	13582,50	1768	13582,50	1768	13582,50	1768
Karasi-Eskişehir (H)	2503	19077,50	2504	19122,50	2505	19127,50	2504	19122,50	2504	19122,50	2508	19442,50	2510
Kastamonu (M)	2595	18930	2596	19717,50	2596	19717,50	2596	19717,50	2568	19525	2566	19515	2569
Kayseri (M)	2603	19705	2603	19705	2603	19705	2603	19705	2603	19705	2604	19745	2596
Kırşehir (M)	1738	12155	1738	12155	1738	12155	1738	12155	1738	12155	1738	12155	1737
Kocaeli (H)	1764	14181,25	1764	14181,25	1764	14181,25	1764	14181,25	1764	14181,25	1764	14506,25	1764
Konya-Aksaray (M)	2590	21977,50	2590	21977,50	2590	21977,50	2590	21977,50	2590	21977,50	2590	22302,50	2590
Koru-ı Hümâyûn (H)			351	1958,75					343	1921	776	5057,50	776
Kütahya (H)	708	5432,50	708	5432,50	2591	19102,50	2594	20105	2594	20105	2595	20142,50	2595
Maraş (M)	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1412	8277,50	1415
Menteşe (M)	2599	19320	2600	20220	2600	20220	2600	20220	2600	20220	2600	20220	2600
Niğde-İçel (M)	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589	19702,50	2589
Saruhan (M)	2595	18030	2596	18930	2596	18930	2596	18930	2596	18930	2596	18930	2596
Sivas (M)	457	4313,75	427	4156,25	427	4156,25	480	4426,25	461	4263,75	467	4691,25	467
Siverek (M)	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1426	8347,50	1427	9547,50	1427	9547,50	1427
Teke (M)	2588	18815	2588	18815	2588	18815	2588	18815	2588	18815	2589	18915	2589
Viranşehir (M)	2594	18925	2594	19150	2595	19150	2595	19150	2595	19150	2545	18841,50	2562
Rumeli													
Edirne (Çirmen)	1430	10132,50	1430	10132,50	5078	38460	5077	38455	5077	38455	5078	38460	5017
Gümüllcine	1422	9662,50	1427	9687,50	(Edirne alaylarına ilhak)								
Manastır	1407	8100	1423	8297,50	1416	8262,50	1420	8342,50	1420	8342,50	1420	8342,50	1420
Nevrekep	1053	6108,75	1053	6196,25	1053	6186	1052	6286,25	1052	6286,25	1052	6286,25	1052
Niğbolu	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1423	8362,50	1425	10155	1425	10155	1411
Pazarcık	482	2788,50	482	2788,50									
Prizrin	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711	4037,50	711
Priştine-Yılıçtırın-Novabrda	1067	6346,25	1067	6346,25	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426	8377,50	1426
Samakov-Dobnice-Radomir	509	3586,25	517	3626,25	517	3626,25	517	3626,25	517	3626,25	513	3606,25	513
Selânik-Serez	1421	8352,50	1421	8352,50	1422	8470	1292	7800	1292	7800	1292	7800	1397
Silistre	1358	8030	1358	8030	1394	8170	1394	8170	1394	8170	1394	8170	1380
Sofya	900	5358,75	894	5328,75	895	5428,75	922	5563,50	906	558,75	903	5547,75	903
Tırhala	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,75	1071	6383,50	1071	6383,75	1071
Üsküb-Köstendil	1419	8340	1411	8300	1411	8300	1413	9292,50	1413	9292,50	1412	9287,50	1412
TOPLAM													
Mansûre													
Anadolu	52234	376188,75	52212	382348,75	52214	381348,75	52268	383381,25	52156	386888,75	52071	388474	52072
Rumeli	15676	95604,75	15691	95885	17820	114090	17718	114697,50	17704	116485	17697	116450	17713
			(95884,75)		(114079,75)			(116484,75)		(116454)			
Toplam	67910	471793,50	67903	478233,50	70034	495428,50	69986	498078,50	69860	503373,50	69768	504928	69785
Hassa	11418	88893,75	11776	89407,25	14226	109426,25	14227	111496,25	14570	113417,25	15009	118201,25	15011
Toplam (H + M)	79328	560687,25	79679	567640,75	84260	604854,75	84213	609574,75	84430	616790,75	34777	623129,25	84796